

** قانون امور گمرکی **

** بخش اول - تعاریف، سازمان و کلیات **

** فصل اول - تعاریف **

** ماده 1 - مفاهیم و اصطلاحات گمرکی به کاررفته در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می شود، مگر اینکه در بندهای زیر یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد:

** الف - اظهار کالا: ** بیانیه ای کتبی یا شفاهی است که بر اساس مقررات این قانون، اظهارکننده، رویه گمرکی موردنظر خود را درباره کالا مشخص می کند و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می دهد.

** ب - اظهارکننده: ** صاحب کالا یا نماینده قانونی او است که کالا را بر اساس مقررات این قانون به گمرک اظهار می کند. در اظهار الکترونیکی، صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به استناد گواهی دیجیتالی تأیید شده از مراکز مجاز صدور گواهی مذکور به عنوان صاحب کالا یا نماینده قانونی اظهارکننده شناخته می شود.

** پ - اظهارنامه اجمالی: ** سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل، فهرست کلی محمولاتی که باید تخلیه و یا بارگیری شود را هنگام ورود و یا خروج وسیله نقلیه از کشور اعلام می نماید.

** ت - اماکن گمرکی: ** انبارها، باراندازها، اسکله ها، فرودگاه ها، ایستگاه های راه آهن، محوطه ها و هر محل یا مکانی است که تحت نظارت گمرک است و برای انباشتن و نگهداری کالاها به منظور انجام تشریفات گمرکی استفاده می شود. این اماکن می تواند انبارهای گمرکی، انبارهای اختصاصی و سردخانه های عمومی باشد.

** ث - ترخیص: ** خروج کالا از اماکن گمرکی پس از انجام تشریفات گمرکی مربوط است.

** ج - ترخیصیه: ** سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل (کریر و فورواردر) پس از احراز هویت، بلامانع بودن انجام تشریفات گمرکی توسط گیرنده کالا را به گمرک اعلام می نماید.

بازرگانی اموززون

- ** ج - تشریفات گمرکی: ** کلیه عملیات است که در اجرای مقررات گمرکی انجام می‌شود.
- ** ح - تضمین: ** وجه نقد، ضمانت‌نامه بانکی و بیمه‌نامه معتبری است که برای اجرای الزامات مندرج در مقررات گمرکی نزد گمرک سپرده می‌شود.
- ** خ - تعهد: ** قبول الزام کتبی یا الکترونیکی که شخص را در برابر گمرک برای انجام یا عدم انجام عملی ملزم می‌کند.
- ** د - حقوق ورودی: ** حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیئت وزیران تعیین می‌گردد، به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد، ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.
- ** ذ - حمل یکسره: ** ورود کالا به اماکن گمرکی و خروج کالا از اماکن مذکور بدون تخلیه و تحویل در این اماکن با رعایت مقررات این قانون است.
- ** ر - روز اظهار: ** زمانی که اظهارنامه امضاء شده به‌ضمیمه اسناد مربوطه توسط اظهارکننده به‌صورت دستی یا رایانه‌ای به گمرک ارائه می‌شود و شماره دفتر ثبت اظهارنامه به آن اختصاص می‌یابد.
- ** ز - سازمان جهانی گمرک (شورای همکاری گمرکی): ** سازمان بین‌المللی بین‌المللی که بر اساس کنوانسیون مورخ ۱۳۲۹/۹/۲۴ هجری شمسی مطابق با ۱۵ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی ایجاد گردیده است و کشور ایران در اسفند ماه سال ۱۳۳۷ هجری شمسی به آن پیوسته است.
- ** ژ - سامانه (سیستم) هماهنگ‌شده: ** توصیف و کدگذاری کالا بر اساس کنوانسیون بین‌المللی سامانه هماهنگ‌شده توصیف و نشانه‌گذاری (کدگذاری) کالا مورخ ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ میلادی که به تصویب شورای همکاری گمرکی رسیده و جمهوری اسلامی ایران بر اساس ماده واحده قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون یاد شده مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۰ هجری شمسی، به آن پیوسته است.
- ** س - شرکت حمل و نقل بین‌المللی: ** شخص حقوقی که به‌موجب مقررات قانونی، مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بین‌المللی است.
- ** ش - صاحب کالای تجاری: ** شخصی است که نسخه‌های اصلی اسناد خرید و حمل به نام او صادر شده (و در مورد کالای خریداری‌شده با تعهد سامانه بانکی، آن اسناد از طرف بانک مهر شده) و ترخیصیه نیز به نام

بازرگانیِ اموززون

او باشد یا اسناد مزبور به نام وی ظهنویسی و صحت امضای واگذارنده از طرف مقام صلاحیت‌دار گواهی شده باشد.

** ص - قلمرو گمرکی: ** آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون امور گمرکی اعمال می‌شود.

** ض - کالای تجاری: ** کالایی که به تشخیص گمرک ایران برای فروش صادر یا وارد می‌شود، اعم از اینکه به همان شکل یا پس از انجام عملیات از قبیل تولید، تفکیک و بسته‌بندی به فروش برسد.

** ط - کالای داخلی: ** کالایی که در قلمرو گمرکی کشور تولید یا ساخته شده یا کالای خارجی است که ورود قطعی شده است.

** ظ - کالای گمرک‌نشده: ** کالایی که تحت نظارت و کنترل گمرک است ولی تشریفات گمرکی آن به‌طور کامل انجام نشده است.

** ع - کالای مجاز: ** کالایی که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط نیاز به کسب مجوز ندارد.

** غ - کالای مجاز مشروط: ** کالایی که صدور یا ورود آن نیاز به کسب موافقت قبلی یک یا چند سازمان دولتی دارد.

** ف - کالای ممنوع: ** کالایی که صدور یا ورود آن بنا به مصالح ملی یا شرع مقدس اسلام به‌موجب قانون ممنوع است.

** ق - کنترل‌های گمرکی: ** اقداماتی که توسط گمرک به‌منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات گمرکی انجام می‌شود.

** ک - مرجع تحویل‌گیرنده: ** شخص حقوقی که به‌موجب قانون یا قراردادهای متکی به قانون مسئولیت تحویل و نگهداری کالاهای مربوط به عموم اشخاص را که تشریفات گمرکی آن انجام نشده است در اماکن گمرکی برعهده دارد. این اصطلاح شامل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیست.

** گ - مقررات گمرکی: ** قوانین و مقررات اعم از آیین‌نامه‌های اجرایی، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌هایی که نظارت یا اجرای آن به گمرک واگذار گردیده است.

** ل - هزینه‌های انجام خدمات: ** جوهری که در قبال انجام خدماتی از قبیل هزینه اشعه ایکس (ایکس ری)، مهر و موم، پلمب، باربری، انبارداری در اماکن گمرکی، آزمایش و تعرفه‌بندی، مراقبت، بدرقه، توزین کالا و

بازرگانی اموززون

خدمات فوق‌العاده دریافت می‌شود و شرایط، ضوابط و مصادیق آن متناسب با خدمات انجام‌شده تعیین می‌گردد.

****فصل دوم - اهداف، وظایف و سازمان گمرک جمهوری اسلامی ایران****

****ماده 2 -**** گمرک جمهوری اسلامی ایران سازمانی دولتی تابع وزارت امور اقتصادی و دارایی است که به عنوان مرزبان اقتصادی کشور نقش محوری و هماهنگ‌کننده را در مبادی ورودی و خروجی کشور دارد و مسئول اعمال حاکمیت دولت در اجرای قانون امور گمرکی و سایر قوانین و مقررات مربوط به صادرات و واردات و عبور (ترانزیت) کالا و وصول حقوق ورودی و عوارض گمرکی و مالیات‌های مربوطه و الزامات فنی و تسهیل تجارت است. گمرک جمهوری اسلامی ایران برای انجام وظایف قانونی خود، سطوح واحدهای اجرائی مورد نیاز را بدون رعایت ضوابط و تقسیمات کشوری و ماده (30) قانون مدیریت خدمات کشوری، متناسب با حجم و نوع فعالیت‌ها تعیین می‌نماید. تشکیلات گمرک و واحدهای اجرائی متناسب با وظایف و مأموریت‌های محوله توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

گمرک جمهوری اسلامی ایران شامل ستاد مرکزی گمرک ایران و گمرک‌های اجرائی است.

****ماده 3 -**** وظایف و اختیارات گمرک ایران به شرح زیر است:

- الف - اعمال سیاست‌های دولت در زمینه صادرات و واردات و عبور کالا
- ب - تشخیص و وصول حقوق ورودی و سایر وجوه قابل وصول قانونی توسط گمرک ایران
- پ - انجام تشریفات قانونی ترخیص و تحویل کالا به صاحب یا نماینده قانونی وی و بررسی اسناد ترخیص به منظور احراز صحت شرایط ترخیص و وصول کسر دریافتی یا استرداد اضافه دریافتی
- ت - کنترل و نظارت بر امر عبور کالا از قلمرو کشور
- ث - اجرای قوانین و مقررات مرتبط با بازارچه‌های مرزی، مرز نشینان و پیل‌هوران

بازرگانیِ اموززون

- ج - اعمال مقررات گمرکی درباره معافیت‌ها و ممنوعیت‌ها در بخش‌های صادرات قطعی، صادرات موقت، واردات قطعی، واردات موقت، کران‌بری (کابوتاژ)، عبور داخلی کالا، انتقالی، معاملات پایاپای مرزی، فروشگاه‌های آزاد، بسته‌ها و پیک‌های سیاسی و پست بین‌الملل
- ج - اجرای قوانین و مقررات مربوط به تخلفات و قاچاق گمرکی، کالاهای متروکه و ضبطی
- ح - پیش‌بینی و فراهم نمودن زیرساخت‌های مورد نیاز برای اجرای و استقرار سامانه‌ها، رویه‌ها و روش‌های نوین همچون پنجره واحد در فعالیت‌های گمرکی
- خ - جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و انتشار آمار میزان واردات و صادرات کالا
- د - بررسی و شناخت موانع نظام گمرکی و برنامه‌ریزی جهت رفع آن‌ها
- ذ - اظهار نظر درباره پیش‌نویس طرح‌ها، لوایح، تصویب‌نامه‌های مرتبط با امور گمرکی
- ر - اتخاذ روش‌های مناسب جهت هدایت و راهبری دعاوی حقوقی و قضائی در رابطه با امور گمرکی
- ز - آموزش کارکنان و نظارت و انجام بازرسی اعمال و رفتار کارکنان گمرکی، کشف تخلف و تقصیرات اداری آنان
- ژ - بازرسی از واحدهای اجرائی گمرکی و نظارت بر عملکرد آن‌ها و سامان‌دهی کمی و کیفی مبادی ورودی و خروجی
- س - رسیدگی و حل اختلافات ناشی از اجرای قانون و مقررات گمرکی فی‌مابین گمرک و صاحب کالا برابر قوانین و مقررات مربوطه
- ش - گسترش ارتباطات بین‌المللی، انعقاد تفاهم‌نامه و موافقت‌نامه‌های گمرکی دو یا چندجانبه، عضویت و تعامل فعال با سازمان‌های بین‌المللی و گمرکی با رعایت اصل هفتاد و هفتم (77) قانون اساسی و قوانین مربوطه
- ص - رعایت توصیه‌های سازمان جهانی گمرک، قراردادهای بازرگانی و توافق‌نامه‌های منعقد شده یا پایاپای در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه
- ض - رعایت مفاد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی به منظور واگذاری امور غیرحاکمیتی گمرکی به بخش‌های خصوصی و تعاونی

بازرگانی اموززون

ط - استفاده از فناوری‌های نوین و تجهیز اماکن گمرکی به ابزارهای پیشرفته جهت افزایش کارایی و بهبود

انجام تشریفات گمرکی

ظ - تمهیدات لازم برای تسهیل امور تجاری، تشویق صادرات و گسترش عبور کالا

ع - تسهیل فرآیندهای گمرکی با هدف توسعه گردشگری

غ - انجام سایر وظایف گمرکی به موجب این قانون و یا سایر قوانین و مقررات

**** ماده 4 - ****

الف - رئیس کل گمرک ایران از سوی وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می‌شود و به عنوان بالاترین مقام اجرائی گمرک در چهارچوب قوانین و مقررات قانونی مربوطه، اداره امور گمرک، پیشنهاد تشکیلات و بودجه، استخدام، عزل و نصب کارکنان، نقل و انتقال آنان از واحدی به واحد دیگر، نمایندگی گمرک در کلیه مراجع قانونی و حقوقی با حق توکیل به غیر و ارجاع به داوری در موارد لزوم و اعمال نظارت بر حسن اجرای وظایف محوله به گمرک را زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی برعهده دارد. همچنین وی همتراز مقامات موضوع بند (د) ماده (71) قانون مدیریت خدمات کشوری است.

ب - معاونان گمرک بنا به پیشنهاد رئیس کل گمرک ایران و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی با حکم رئیس کل گمرک ایران منصوب می‌شوند.

پ - کارکنان گمرک از نظر مقررات استخدامی مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و اصلاحات بعدی آن می‌باشند و با توجه به ویژگی‌های خاص و اهمیت و مسئولیت‌های مشاغل گمرک و تأثیر آن بر وصول درآمدها، از امتیاز جداول حق شغل موضوع ماده (65) قانون مذکور با ضریب (2/1) برخوردارند. گمرک می‌تواند برای تأمین نیروی انسانی واحدهای اجرائی نسبت به جابه‌جایی نیروهای انسانی با توجه به مدارک تحصیلی و تجارب و تخصص آنان برای تصدی پست‌های سازمانی اقدام نماید.

بار مالی اضافی ناشی از اجرای این قانون از محل درآمدهای حاصل از این قانون تأمین می‌گردد.

###فصل سوم - کلیات

#####مبحث اول - حقوق ورودی و هزینه‌های خدمات

بازرگانی اموززون

****ماده 5 - **** حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات بدون توجه به نو یا مستعمل بودن کالا طبق مأخذ مقرر، به ترتیب توسط گمرک یا اشخاص ارائه‌دهنده خدمت به پول رایج ملی وصول می‌شود.

****تبصره 1**** - در احتساب جمع وجوهی که گمرک برای انجام تشریفات گمرکی وصول می‌کند، کسری یک هزار (1000) ریال، معادل یک هزار (1000) ریال محسوب می‌شود.

****تبصره 2**** - صاحب کالا مسؤول پرداخت حقوق ورودی، هزینه‌های انجام خدمات و جریمه‌های متعلق به ترخیص است.

****تبصره 3**** - مصادیق و نحوه اخذ هزینه خدمات با رعایت مقررات قانونی در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌شود.

****ماده 6 - **** واردات قطعی کالا مستلزم پرداخت حقوق ورودی متعلق به آن است. گمرک می‌تواند کالای متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی را مشروط بر اینکه جنبه تجاری نداشته باشد با تعهد مسؤولان مالی سازمان مربوطه و تعیین مهلت، و کالای متعلق به سایر اشخاص را با اخذ ضمانت‌نامه بانکی و تعیین مهلتی که حداکثر بیش از یک سال نباشد برای پرداخت حقوق ورودی به طور قطعی ترخیص کند.

****تبصره 1**** - افزایش حقوق ورودی شامل کالای موجود در اماکن گمرکی نیست.

****تبصره 2**** - درآمدهای موضوع این قانون با رعایت حکم ماده (160) به حسابی که از سوی خزانه‌داری کل کشور تعیین و توسط گمرک ایران اعلام می‌شود واریز می‌گردد. گمرک موظف است در قبال دریافت هرگونه وجه، رسید آن را به پرداخت‌کننده تسلیم نماید.

بازرگانی اموززون

****ماده 7- **** کالای موجود در گمرک، وثیقه پرداخت کلیه وجوه متعلق به آن کالا و سایر بدهی‌های قطعی صاحب کالا بابت وجوهی است که وصول آن به موجب قانون برعهده گمرک است. گمرک قبل از دریافت یا تأمین وجوه مذکور نمی‌تواند اجازه تحویل و ترخیص کالا را بدهد.

****ماده 8- **** گمرک مجاز است هرگونه مطالبات قطعی خود ناشی از اجرای این قانون را از اشخاص به سازمان امور مالیاتی اعلام نماید تا سازمان مذکور آن را براساس قانون مالیات‌های مستقیم و آیین‌نامه اجرایی و اصلاحیه‌های بعدی آن وصول کند.

####مبحث دوم - فناوری اطلاعات و ارتباطات

****ماده 9- **** گمرک موظف است امکانات به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات را با رعایت قوانین تجارت الکترونیک و مدیریت خدمات کشوری در اجرای وظایف خود فراهم آورد.

****تبصره**** - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین‌نامه گمرک الکترونیکی را با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه کرده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

####مبحث سوم - تضمین

****ماده 10- **** به استثنای هزینه انجام خدمات که بلافاصله وصول می‌شود، میزان تضمین اخذ شده برای وصول حقوق ورودی برای کالاهای مجاز معادل حقوق ورودی متعلق و برای سایر کالاها معادل حقوق ورودی متعلق به علاوه نصف تا سه برابر ارزش کالا است که حسب مورد توسط گمرک تعیین می‌شود.

####مبحث چهارم - تشریفات و کنترل‌های گمرکی

بازرگانی اموزون

****ماده 11 - **** به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات گمرکی، کلیه کالاهایی که به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود، مشمول تشریفات و کنترل‌های گمرکی با استفاده از شیوه‌هایی مانند مدیریت خطر، بازرسی‌های منظم یا اتفاقی، به‌کارگیری تجهیزات و شیوه‌های نوین بازرسی، روش‌های مبتنی بر حسابرسی و در موارد استثنایی بدرقه یا مراقبت است.

****ماده 12 - **** به منظور تسهیل و تسریع در انجام تشریفات گمرکی در مبادی ورودی و خروجی، نمایندگان وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مسؤول سایر کنترل‌ها موظفند تحت نظارت گمرک اقدام نمایند. سایر کنترل‌ها مانند بازرسی‌های پزشکی، دامپزشکی، گیاهی، استانداردهای فنی و کیفیت باید به صورت هماهنگ و تحت نظارت گمرک ساماندهی شود. برخی از این کنترل‌ها به منظور تسهیل تجارت بین‌المللی می‌تواند با هماهنگی قبلی به گمرک واگذار شود یا در مکان دیگری به تشخیص گمرک صورت گیرد. وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مسؤول این کنترل‌ها باید به منظور انجام سریع وظایفشان امکانات و تسهیلات لازم را فراهم نمایند.

#####مبحث پنجم - الزامات سامانه (سیستم) هماهنگ شده

****ماده 13 - **** وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است اصلاحات مربوط به سامانه هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا، یادداشت‌های توضیحی آن و اصلاحات بعدی را در قالب آیین‌نامه پیشنهاد نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند و اصلاحات مذکور را در روزنامه‌های کثیرالانتشار آگهی و در تارنمای اختصاصی گمرک درج کند.

****تبصره **** - در صورتی که اصلاحات مذکور در مآخذ حقوق ورودی مؤثر باشد، کالای موجود در گمرک و کالایی که قبل از اعلام آگهی برای آن گشایش اعتبار شده یا بارنامه حمل برای آن صادر گردیده است، مشمول مآخذ کمتر می‌شود. مدت زمان رسیدن کالای بارنامه در آیین‌نامه این قانون تعیین می‌گردد.

###بخش دوم - ارزش‌گذاری و قواعد مبدأ

بازرگانی اموزون

فصل اول - ارزش کالا

مبحث اول - ارزش کالای ورودی (وارداتی)

**** ماده 14 - **** ارزش گمرکی کالای ورودی در همه موارد عبارت است از ارزش خرید کالا در مبدأ به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل (سیف) به اضافه سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا ورود به اولین دفتر گمرکی تعلق می‌گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا تعیین می‌شود و براساس برابری نرخ ارز اعلام شده توسط بانک مرکزی در روز اظهار است.

**** تبصره 1 **** - در تعیین ارزش گمرکی موارد زیر، در صورت پرداخت، افزوده می‌شود:

- الف - حقوق مالکیت معنوی

- ب - هزینه‌های طراحی و مهندسی در سایر کشورها

- پ - ظروف و محفظه‌ها

- ت - مواد، قطعات و تجهیزات به‌کاررفته در تولید کالای وارده و تأمین شده توسط خریدار

- ث - هر بخش از عواید فروش مجدد و عواید واگذاری تعلق‌گرفته به فروشنده به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم

**** تبصره 2 **** - چنانچه ارزش گمرکی کالای ورودی از قیمت مندرج در اسناد ارائه شده متمایز باشد، شامل

هزینه‌ها یا موارد زیر نمی‌شود:

- الف - هزینه ساختن، نصب کردن، سوار کردن، نگهداری یا کمک فنی در مورد کالاهایی مانند دستگاه‌ها،

ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی پس از ورود آنها

- ب - هزینه حمل و نقل پس از ورود کالا

- پ - هزینه سود متداول ناشی از تأمین مالی خرید کالای وارده توسط فروشنده یا شخص ثالث

- ت - هزینه اقدامات خریدار خارج از شرایط انجام معامله، مانند فعالیت‌های بازاریابی برای کالا

بازرگانی اموززون

ث- حق تکثیر و تولید داخلی کالای وارده

ج- ارزش یا هزینه اطلاعات و دستورالعمل‌های ضبط‌شده در نرم‌افزار یا روی حامل‌های اطلاعات مانند دیسک، لوح فشرده و مشابه آن برای استفاده در رایانه؛ در این موارد ارزش حامل خام محاسبه می‌شود.

****تبصره - **** «اطلاعات و دستورالعمل‌ها» شامل ضبط‌های صوتی، سینمایی، ویدئویی، نرم‌افزارهای تجاری و همچنین «حامل‌های اطلاعات» شامل مدارات مجتمع، نیمه‌هادی‌ها و وسایل مشابه از این حکم مستثنی است.

****ماده 15 - **** هرگاه از طرف صاحب کالا سیاهه خرید به گمرک تسلیم نشده باشد یا ارزش مندرج در اسناد تسلیمی صاحب کالا به استناد دلایل و مدارک قابل قبول مورد پذیرش گمرک نباشد، ارزش کالا بر مبنای یکی از روش‌های زیر تعیین می‌شود:

الف- سوابق ترخیص کالای مشابه همزمان از همان کشور مبدأ

ب- سوابق ترخیص کالای مشابه همزمان از همان کشور مبدأ

پ- قیمت فروش همان کالا در بازار داخلی پس از تعدیلات لازم

ت- ارزش محاسباتی بر مبنای عوامل تشکیل‌دهنده

ث- ارزش‌گذاری کالا بر مبنای مدارک و اطلاعات موجود و با انعطاف در به‌کارگیری روش‌های فوق‌الذکر

****تبصره - **** رعایت تقدم و تأخر در به‌کارگیری روش‌های فوق الزامی است و فقط در صورت درخواست واردکننده، ترتیب کاربرد روش‌های سوم و چهارم قابل جابه‌جایی است. شرایط و مقررات اجرای این ماده در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود.

#####مبحث دوم - ارزش گمرکی کالای صادراتی

بازرگانیِ اموززون

**** ماده 16 - **** ارزش گمرکی کالای صادراتی، عبارت است از قیمت فروش کالا برای صدور به اضافه هزینه بیمه، باربری و حمل و نقل و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو گمرکی تعلق می‌گیرد و از روی سیاهه و اسناد تسلیمی صادرکننده تعیین می‌شود. در صورت عدم ارائه اسناد و یا نامتناسب بودن ارزش اظهار شده به دلایل مستند، گمرک ارزش کالای صادراتی را با استعلام از مراجع ذی‌ربط و براساس قیمت عمده‌فروشی آن در بازار داخلی به اضافه هزینه‌هایی که تا خروج از قلمرو گمرکی به آن تعلق می‌گیرد تعیین می‌نماید.

**** تبصره - **** تشخیص نامتناسب بودن ارزش گمرکی مانع از صدور کالا نیست و گمرک می‌تواند با اخذ تعهد، رسیدگی به ارزش را به بعد از صدور موکول نماید مگر در مواردی که صادرات کالا منوط به پرداخت عوارض صادراتی بر مبنای ارزش کالا باشد.

فصل دوم - قواعد مبدأ

**** ماده 17 - **** کشور مبدأ کالا کشوری است که کالا در آن تولید یا ساخته و به منظور اعمال اهداف تعرفه‌های گمرکی، محدودیت‌های مقداری یا هر اقدام دیگر مرتبط با امر تجارت در آن به کار گرفته می‌شود. قواعد مبدأ بر اساس ضوابط سازمان تجارت جهانی و مورد تأیید شورای همکاری گمرکی در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌گردد.

**** تبصره - **** مرجع صدور گواهی مبدأ در ایران اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران است. یت کالا را قبول نکرده باشد، مسئولیت حفاظت کالا از زمان تحویل به انبار گمرکی بر عهده صاحب کالا یا نماینده قانونی وی است.

بازرگانی اموزون

**** ماده 26 - **** در مواردی که گمرک به منظور حفاظت و نگهداری کالا در انبارهای گمرکی اقدام نماید و در صورت بروز آسیب و یا نقص به طور عمد یا غیرعمد ناشی از قصور گمرک، گمرک موظف به جبران خسارت است. در غیر این صورت مرجع تحویل گیرنده هیچگونه مسئولیتی در قبال ضایع یا فاسد شدن آنها ندارد.

**** ماده 27 - **** چنانچه انبار یا محوطه گمرکی از نظر شرایط فنی و بهداشتی و ایمنی و سایر امور مرتبط با نگهداری کالاهای مختلف به ویژه کالای فاسدشدنی از استانداردهای لازم برخوردار نباشد، مرجع تحویل گیرنده موظف به تأمین شرایط لازم و مناسب برای نگهداری کالاهای مذکور طبق ضوابط قانونی است.

###بخش پنجم - اظهارنامه و تشریفات گمرکی

**** فصل اول - اظهارنامه گمرکی ****

**** ماده 28 - **** برای ورود و صدور کالا به قلمرو گمرکی باید اظهارنامه گمرکی به صورت الکترونیکی و در فرمهای مربوطه تکمیل و به گمرک تسلیم گردد. این اظهارنامه باید به زبان فارسی و مطابق با الگوی تعیین شده از سوی گمرک ایران تنظیم گردد.

**** تبصره 1 - **** مسئولیت صحت و دقت اطلاعات مندرج در اظهارنامه بر عهده اظهارکننده است و اظهارنامه نباید دارای خط خوردگی، قلم خوردگی و اصلاح باشد.

**** تبصره 2 - **** در صورتی که اظهارنامه به صورت الکترونیکی قابل ارسال نباشد، به موجب مقررات آیین نامه اجرایی، اظهارنامه به صورت چاپی به گمرک تسلیم می شود و باید به تأسیسات گمرکی مربوطه ارسال شود.

بازرگانی اموززون

**** ماده 29 - **** گمرک موظف است ظرف مدت معین شده در آیین‌نامه اجرایی، نسبت به بررسی و پذیرش اظهارنامه و انجام تشریفات گمرکی مربوطه اقدام نماید. در صورت بروز نقص در اظهارنامه، مراتب به اظهارکننده اعلام می‌شود تا نسبت به اصلاح آن اقدام نماید.

**** ماده 30 - **** در مواردی که اظهارنامه به درستی تکمیل شده باشد و گمرک از اطلاعات مندرج در آن مطمئن باشد، نسبت به صدور ترخیصیه اقدام می‌شود. در غیر این صورت، اظهارنامه به طور موقت پذیرفته شده و گمرک می‌تواند اقدام به رسیدگی و بررسی‌های تکمیلی نماید.

**** تبصره - **** در مواردی که بر اساس ضوابط قانونی، رسیدگی و بررسی اطلاعات و مستندات اظهارنامه نیاز به مدت زمان بیشتری داشته باشد، گمرک موظف است اظهارنامه را به صورت موقت پذیرفته و زمان اضافی مورد نیاز را به اطلاع اظهارکننده برساند.

**** ماده 31 - **** در مواردی که اطلاعات ارائه‌شده در اظهارنامه با مستندات همراه آن تطابق نداشته باشد و یا وجود مغایرتی در مدارک و اطلاعات مشاهده شود، گمرک موظف است مراتب را به اظهارکننده اطلاع داده و تا زمان رفع نقص و ارائه مدارک صحیح، نسبت به اعمال مقررات گمرکی و صدور ترخیصیه اقدام نماید.

**** ماده 32 - **** چنانچه اظهارکننده نسبت به تصمیمات گمرک در مورد بررسی و پذیرش اظهارنامه معترض باشد، می‌تواند اعتراض خود را به صورت کتبی به مراجع ذیصلاح گمرکی ارائه نماید تا طبق مقررات قانونی رسیدگی و اتخاذ تصمیم شود.

فصل دوم - انبارهای اختصاصی، انبارها و سردخانه‌های عمومی رسمی و گمرک اختصاصی

**** ماده 27 - **** منظور از انبار اختصاصی، انباری است که خارج از انبارهای گمرکی بوده و کالاهای گمرک نشده متعلق به شخص خاص با شرایط مقرر در این فصل در آن نگهداری می‌شود. صاحب کالا می‌تواند کالاهای

بازرگانیِ اموززون

گمرک نشده متعلق به خود را به منظور انجام یا اتمام تشریفات گمرکی در انبار اختصاصی تحت نظارت نزدیک‌ترین گمرک طبق شرایط مقرر در این فصل نگهداری کند.

****تبصره- **** شرایط فیزیکی انبار اختصاصی، نحوه اداره، زمان مجاز نگهداری، چگونگی سرشماری کالا و شیوه بازرسی از انبار به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط گمرک تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

**** ماده 28 - **** گمرک می‌تواند با انتقال و نگهداری کالا در انبار اختصاصی موافقت نماید به شرط آنکه حقوق ورودی متعلق به آن تضمین شود و کالا از انواع مجاز و مجاز مشروط باشد. در صورتی که کالا از نوع مجاز باشد و یا مجوزهای لازم هنگام انتقال به انبار توسط واردکننده ارائه شود، میزان تضمین معادل حقوق ورودی است. انتقال کالا به انبار اختصاصی با صدور پروانه عبور داخلی انجام می‌گردد.

**** ماده 29 - **** مدت مجاز توقف کالا در انبارهای اختصاصی محدود به مهلت‌های مقرر در ماده (24) این قانون نبوده و مدت آن از طرف گمرک ایران تعیین می‌شود.

در صورتی که تا پایان مهلت مقرر صاحب کالا نسبت به انجام تشریفات گمرکی اقدام ننماید، به نحو ذیل اقدام می‌شود:

**** الف - **** چنانچه کالا از نوع مجاز باشد یا صاحب کالا مجوزهای لازم را اخذ و ارائه نماید، گمرک مکلف است حقوق ورودی متعلق به کالا را از محل تضمین آن تأمین و پس از وصول، پروانه ورود قطعی صادر کند و برای صاحب کالا ارسال دارد.

**** ب - **** در مورد کالایی که مجوز لازم برای ترخیص آن اخذ و ارائه نشده است، مراتب به صاحب کالا اعلام و مقررات کالای متروکه در مورد آن اعمال می‌گردد و تضمین مأخوذه با توجه به شرایط مذکور در اجازه‌نامه تأسیس و مواد دیگر این فصل ابطال می‌شود.

بازرگانی اموززون

**** ماده 30 - **** خارج کردن کالا از انبارهای اختصاصی صاحب کالا مستلزم انجام تشریفات گمرکی است و در غیر این صورت موضوع مشمول مقررات قاچاق گمرکی می شود. مأموران گمرک حق دارند به صورت تصادفی کالای موجود در انبار اختصاصی را مورد رسیدگی و شمارش قرار دهند و مشخصات آنها را با مندرجات دفاتر و اسناد و مدارک ورود و خروج تطبیق نمایند.

**** تبصره 1 - **** مسئولیت از بین رفتن، کاهش یا آسیب دیدگی یا فساد کالا در انبارهای اختصاصی صاحب کالا برعهده صاحب آن است که علاوه بر آن مسئولیت پرداخت حقوق ورودی متعلق را نیز دارد.

**** تبصره 2 - **** در صورتی که از بین رفتن کالا ناشی از عوامل قوه قاهره (فورس ماژور) باشد، صاحب کالا از پرداخت حقوق ورودی متعلق معاف است.

**** ماده 31 - **** گمرک می تواند با انتقال کالای گمرک نشده به انبارها و سردخانه های عمومی رسمی، غیر از انبارهای گمرکی، موافقت نماید. مقررات این فصل شامل انبارها و سردخانه های عمومی رسمی نیز می شود.

**** ماده 32 - **** به منظور نگهداری کالاهای گمرک نشده به جز کالاهای ممنوع، گمرک می تواند با تأسیس واحدهای گمرکی اختصاصی برای صاحبان کالا و شرکت های حمل و نقل بین المللی با اخذ تضمین موافقت کند و مأموران لازم را جهت اجرای مقررات و انجام تشریفات گمرکی در این اماکن مستقر نماید. چگونگی انجام تشریفات گمرکی و نظارت های مربوطه با رعایت این قانون در آیین نامه اجرایی مشخص می گردد.

###بخش پنجم - کالای متروکه، ضبطی (ضبط شده) و واگذاری به گمرک

**** ماده 33 - **** کالاهای متروکه موضوع ماده (24) این قانون و کالاهای ضبطی و واگذار شده به گمرک، توسط سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی به عنوان مسئول فروش کالاهای متروکه و ضبطی با رعایت مقررات مربوطه به فروش می رسند.

بازرگانیِ اموزون

****تبصره 1-** تا زمانی که کالا توسط سازمان یاد شده به فروش نرفته است، صاحب کالا حق دارد پس از اعلام گمرک به سازمان مذکور برای انجام تشریفات قطعی گمرکی و ترخیص کالای خود نسبت به تسلیم اظهارنامه و یا تغییر عنوان اظهار با رعایت مقررات مربوطه و پرداخت کلیه وجوه متعلق و سایر هزینه‌های انجام‌شده اقدام نماید.

****تبصره 2-** کالایی که پس از متروکه شدن به انبارهای سازمان یادشده منتقل می‌شود نیز مشمول مقررات تبصره (1) این ماده می‌شود.

****تبصره 3-** اموال در اختیار ولی فقیه که در قوانین و مقررات مربوطه مشخص شده است، پس از صدور حکم مراجع قضائی ذیصلاح با رعایت مقررات مربوط به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌گردد.

****ماده 34-** مرجع تحویل‌گیرنده مکلف است در موقع تسلیم قبض انبار، تاریخ متروکه شدن کالا و اقدام برای فروش آن را با درج مفاد ماده (24) این قانون در ظهر قبض انبار مشخص نماید.

****تبصره 1-** شرکت‌های حمل و نقل یا آورنده کالا مکلفند تاریخ تحویل کالا به انبارهای گمرکی و همچنین مفاد ماده (24) را حداکثر ظرف پنج روز پس از تحویل کالا، به صاحب یا گیرنده کالا و در صورتی که صاحب یا گیرنده کالا مشخص نباشد، به بانک واسطه یا فرستنده کالا اطلاع دهند. در صورتی که شرکت‌های حمل و نقل یا آورنده کالا به تکلیف مقرر در این تبصره عمل نکنند، مسئول جبران خساراتی خواهند بود که از این راه به اشخاص ذی‌نفع وارد می‌شود.

****تبصره 2-** گمرک موظف است برای کالای هر ردیف دفتر انبار، اظهارنامه گمرکی تنظیم نماید و کالا را با حضور نماینده مرجع تحویل‌گیرنده مورد ارزیابی قرار دهد و مقدار، نوع، ارزش و سایر مشخصات آن را تعیین و در متن اظهارنامه قید کند و حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات مربوطه را نیز محاسبه نماید. محاسبه

بازرگانی اموزون

حقوق ورودی و هزینه‌های کالای متروکه به مأخذ زمان تنظیم اظهارنامه به عمل می‌آید. فهرست این کالاها به همراه اظهارنامه‌های مربوط به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی ارسال می‌گردد.

**** ماده 35 - **** هرگاه کالای متروکه از نوع کالای ممنوع باشد، ارزیابان مکلفند بلافاصله برای آن صورت‌جلسه ضبط تنظیم نمایند و گمرک باید مراتب را به صاحب کالا و یا آورنده آن (در صورت مشخص نبودن نام و نشانی صاحب کالا) و همچنین در صورت معلوم نبودن آورنده، به وسیله درج آگهی در یک روزنامه کثیرالانتشار ابلاغ نماید. در صورتی که صاحب کالا به عمل ضبط گمرک اعتراض داشته باشد، می‌تواند ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ صورت‌جلسه ضبط یا درج در روزنامه، به مرجع قضائی محل مراجعه کند و مراتب را حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ مراجعه به مرجع قضائی با ارائه گواهی به گمرک مربوطه اعلام نماید. در غیر این صورت کالا به ضبط قطعی دولت درمی‌آید.

**** تبصره - **** کالای ضبط‌شده سریع‌الفساد و کالایی که نگهداری آن ایجاد هزینه اضافی یا خطر نماید اعم از اینکه ضبط، قطعی شده یا نشده باشد و همچنین کالایی که از تاریخ ضبط آن شش ماه گذشته ولی از طرف مرجع قضائی تعیین تکلیف نهایی نشده باشد، طبق مقررات به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از فروش آن تا تعیین تکلیف نهایی به عنوان سپرده نگهداری می‌شود مگر آنکه مرجع مزبور ادامه نگهداری عین کالا را تا تعیین تکلیف نهایی لازم بداند.

**** ماده 36 - **** کالای موجود در اماکن گمرکی که از طرف مرجع صلاحیتدار دستور توقیف آن داده می‌شود، مشمول مقررات کالای متروکه است و مازاد حاصل از فروش در حدود دستور مرجع در توقیف می‌ماند. مواردی که به استناد ماده (10) قانون مجازات اسلامی دستور توقیف داده شده است از این حکم مستثنی است.

بازرگانی اموزون

**** ماده 37 - **** سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی موظف است بلافاصله پس از انجام تشریفات مذکور در مواد (33) و (34) این قانون با تنظیم صورت‌جلسه به دریافت کالای متروکه و ضبطی از مرجع تحویل‌گیرنده با نظارت گمرک و انتقال آن به انبارهای خود اقدام نماید.

**** تبصره 1 - **** در مورد کالای بارگنجی، حداکثر ظرف یک هفته پس از اجرای تشریفات متروکه، کالا از بارگنج خارج و بارگنج خالی به مرجع تحویل‌گیرنده تحویل می‌گردد. خروج کالا با بارگنج با موافقت کتبی صاحب آن امکان‌پذیر است. چنانچه بارگنج مذکور از تاریخ تخلیه محموله، متروکه شود و به مدت دو ماه از گمرک خارج نشود، بارگنج مذکور نیز مشمول مقررات متروکه می‌گردد.

**** تبصره 2 - **** پرداخت مزاد حاصل فروش کالای متروکه به صاحب کالا، مستلزم ارائه حواله ترخیصیه شرکت حمل و نقل مربوطه است.

**** تبصره 3 - **** مسئولیت حفاظت و نگهداری کالا پس از تحویل به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی با سازمان مذکور است.

**** تبصره 4 - **** هزینه‌های انجام خدمات و سایر هزینه‌های کالاهای متروکه به هنگام خروج از اماکن گمرکی توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی پرداخت و یا تعهد پرداخت می‌گردد.

**** تبصره 5 - **** حداکثر هزینه انبارداری قابل تأمین از حاصل فروش، شش ماه است و ما به التفاوت هزینه انبارداری به عهده سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی می‌باشد.
**** بخش ششم - تشریفات و شرایط عمومی اظهار و ترخیص ****

بازرگانیِ اموززون

**** ماده 38 **** - خروج کالا از اماکن گمرکی مستلزم انجام تشریفات گمرکی است. تشریفات گمرکی کالاهای ورودی در اولین گمرک مجاز انجام می‌شود. گمرک ایران گمرک‌های مجاز برای انجام تشریفات مختلف گمرکی را اعلام می‌نماید.

**** تبصره **** - تشریفات گمرکی کشتی، هواپیما و یا ناوگان ریلی اعم از لوکوموتیو و واگن خریداری یا اجاره شده از خارج بر اساس آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود.

**** ماده 39 **** - تشریفات گمرکی به استثنای موارد مندرج در مواد (40) و (41) این قانون منوط به اظهار کالا با تسلیم اظهارنامه به شکل و تعداد نسخه‌ای که گمرک ایران تعیین می‌نماید، توسط صاحب کالا یا نماینده قانونی وی انجام می‌شود. گمرک ایران مجاز است شکل، نحوه تنظیم اظهارنامه و تشریفات اظهار و ترخیص کالا را برحسب ضرورت تغییر دهد.

**** تبصره 1 **** - چگونگی تنظیم اظهارنامه، اسنادی که باید ضمیمه آن باشد، مراحل گردش اظهارنامه و طرز رسیدگی و ارزیابی آن در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود.

**** تبصره 2 **** - صاحب کالا مسئولیت صحت مندرجات اظهارنامه و اسناد تسلیمی به گمرک را بر عهده دارد.

**** تبصره 3 **** - گمرک ایران شرایط تسلیم اظهارنامه و اظهار قبل از ورود کالا را تعیین می‌نماید.

**** ماده 40 **** - موارد زیر از تسلیم اظهارنامه معافند:

الف - کالاهایی که براساس کنوانسیون‌های بین‌المللی لازم‌الاجرا، به موجب فرم‌های خاص اظهار و ترخیص می‌شود.

ب - کالاهای مسافری، هدیه و سوغات و همچنین نمونه‌های تجاری به تشخیص گمرک و کالاهای مشمول بندهای (الف)، (ح)، (خ)، (د)، (ص) و (ع) ماده (119) این قانون با صدور پته گمرکی، قابل ترخیص است.

بازرگانیِ اموزون

- پ- کالایی که به صورت کرانبری (کابوتاژی) از گمرک مقصد خارج می‌شود.
- ت- خروج کالای متروکه و ضبطی که به معرض فروش گذاشته شده و متکی به صورت مجلس فروش و قبض وصول بهای آن است.
- ث- خروج کالای ضبطی توقیف شده در داخل کشور به ظن قاچاق که به گمرک تحویل ولی مظنونیت آن مرتفع گردیده است.
- ج- کالایی که صادرکننده از صدور آن منصرف شده است.

****ماده 41**** - نامه، روزنامه، مجله، کاتالوگ و امثال آنها که به وسیله پست وارد شود و کیسه‌های حاوی نامه‌های پستی و بسته‌های مطبوعات در صورتی که از طرف مأموران پست کشورهای دیگر مهر و به مأموران پست ایران تسلیم شود و کیسه‌های مذکور حاوی بسته‌های کالا حتی به عنوان نمونه نباشد از تسلیم اظهارنامه و ارزیابی معاف است.

****ماده 42**** - در موارد استثنا و درخصوص کالای مورد نیاز فوری اعم از دولتی یا غیردولتی، گمرک می‌تواند با اجازه رئیس کل گمرک ایران و تعهد بالاترین مقام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مرتبط و با محاسبه وجوه متعلق و صدور حکم، مجوز خروج کالا را صادر نماید. متقاضی مکلف است ظرف هفت روز اداری نسبت به انجام تشریفات کامل گمرکی اقدام نماید.

****ماده 43**** - در مواردی که صاحب کالا یا نماینده قانونی وی شماره تعرفه صحیح کالای خود را نداند می‌تواند قبل از تنظیم اظهارنامه با ارائه اسناد مالکیت و پرداخت هزینه تعیین تعرفه، نظر مشورتی گمرک را استعلام نماید. این تعرفه‌بندی وقتی برای طرفین الزامی است که به درخواست ذینفع به کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی ارجاع و تعیین شود. اشخاصی که می‌خواهند کالا به خارج سفارش دهند نیز می‌توانند شماره تعرفه کالا و شرایط ورود آن را با ارسال نمونه و پیش‌برگ (پروفورما) و بیان مشخصات کالا و تصریح به اینکه کالا حداکثر تا چه مدت به ایران می‌رسد از گمرک ایران استعلام نمایند. این تعرفه‌بندی

بازرگانی اموزون

وقتی برای گمرک الزامی است که به تأیید کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی برسد و کالا مورد بحث برای یکبار گشایش اعتبار و تا یک سال بعد از ابلاغ رأی توسط استعلام‌کننده، گشایش اعتبار یا وارد شود.

****تبصره**** - در مواردی که گمرک، کالای اظهار شده را تعیین تعرفه می‌کند در صورت تغییر تعرفه، براساس تشخیص جدید گمرک فقط به اخذ مابه‌التفاوت اقدام می‌شود و مشمول پرداخت جریمه نیست.

****ماده 44**** - در مواردی که حقوق ورودی از روی وزن کالا دریافت می‌شود، وزن کالا، وزن ناخالص با تمام لفاف‌ها و ظروف درونی و بیرونی به حال و وضع عادی هنگام اظهار در گمرک منهای وزن تقریبی ظرف است که نسبت آن با وزن ناخالص کالا با توجه به نوع لفاف و ظرف توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود.

****تبصره**** - اوزان تقریبی تعیین شده شامل لفاف‌هایی که کالا را به صورت ناقص بیوشاند نیست جز در مورد کالایی که بسته‌بندی آنها در عرف از این ویژگی برخوردار است. وزن خالص تخمینی در مورد کالاهایی که به صورت فله وارد می‌شود پذیرفته نیست. در این موارد وزن خالص کالا براساس روش‌های متداول بین‌المللی مانند محاسبه آبخور کشتی تعیین می‌شود.

****ماده 45**** - در مواردی که بین گمرک و اظهارکننده جز در موارد مجاز، مشروط یا ممنوع بودن کالا اختلاف حاصل شود و ترخیص کالا براساس نظر گمرک مستلزم پرداخت مبلغی بیشتر از آنچه اظهار شده است گردد، اظهارکننده می‌تواند حقوق ورودی را براساس اظهار خود، نقدی و به طور قطع پرداخت و تفاوت و جریمه احتمالی را به صورت سپرده نقدی یا ضمانتنامه بانکی تودیع و کالا را ترخیص کند.

****تبصره 1**** - در مواردی که صاحب کالا به انتظار اعلام نظر قطعی گمرک از ترخیص کالا خودداری کند، در صورتی که نظر قطعی گمرک مؤید پرداخت مبلغی بیشتر از اظهار صاحب کالا نباشد، کالا از تاریخ اظهار تا تاریخ اعلام نظر قطعی و نهایی گمرک به صاحب کالا، از پرداخت انبارداری معاف است. برای مدتی که با

بازرگانیِ اموزون

تشخیص گمرک، مقررات یا دستورات دولتی به ناحق مانع از ترخیص کالا می‌شود صاحب کالا از پرداخت هزینه انبارداری معاف است و مراتب نیز به مرجع مسئول تحویل گیرنده کالا اعلام می‌شود.

****تبصره 2**** - هزینه انبارداری موضوع این ماده جز در مواردی که مرجع تحویل گیرنده به هر دلیل قادر به تحویل کالا نباشد از محل اعتباری که همه‌ساله در قانون بودجه به این منظور پیش‌بینی می‌شود تأمین و توسط گمرک به مرجع تحویل گیرنده پرداخت می‌شود.
بار مالی اضافی ناشی از اجرای این قانون از محل درآمدهای حاصل از اجرای آن تأمین می‌گردد.

****ماده 46**** - اگر صاحب کالا، کالای خود را اظهار کرده باشد، چنانچه بخواهد تمام یا قسمتی از کالای خود را تحت عنوان دیگری اظهار نماید مشروط بر اینکه کالا از گمرک خارج نشده باشد و جریمه‌های متعلق به اظهار خلاف اولیه را پرداخت نماید، اظهار جدید آن پذیرفته می‌شود.

****تبصره 1**** - تغییر عنوان به عبور داخلی شخصی با رعایت ماده (123) این قانون موکول به موافقت گمرک است.

****تبصره 2**** - در مواردی که اظهار صاحب کالا مشمول مقررات قاچاق گردد صاحب آن، حق تبدیل عنوان اظهارنامه را ندارد.

****بخش هفتم - رویه‌های گمرکی****

****فصل اول - کالاهای ورودی****

****ماده 47 - کالاهای وارده به قلمرو گمرکی می‌توانند برای یکی از مقاصد زیر اظهار شوند:**

**** الف: ورود قطعی**

**** ب: ورود موقت**

بازرگانی اموزون

**** پ: ورود موقت برای پردازش**

**** ت: مرجوعی (اعاده به خارج از کشور)**

**** ث: عبور خارجی**

**** ج: عبور داخلی**

عملیاتی که از طرف گمرک و اشخاص ذی ربط نسبت به اظهارنامه و کالای مربوط به آن انجام و منتهی به صدور پروانه گمرک در موارد بندهای (الف) تا (ت) این ماده می‌گردد، تشریفات قطعی گمرکی و در مورد بند (ج) تشریفات غیرقطعی گمرکی تلقی می‌شود.

**** مبحث اول - ورود قطعی ****

**** ماده 48 -** ورود قطعی، رویه گمرکی است که بر اساس آن کالاهای وارده برای استفاده در داخل قلمرو گمرکی با پرداخت حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات و با انجام کلیه تشریفات، ترخیص می‌شود.

**** ماده 49 -** در مواردی که کالا در حین حمل از مبدا تا هنگام تحویل به مرجع تحویل گیرنده کالا یا در مدت توقیف در انبارهای گمرکی آسیب‌دیده یا ضایع یا فاسد شود، صاحب کالا می‌تواند تقاضا کند کالا را با پرداخت تمام هزینه‌های انجام خدمات و انجام تشریفات گمرکی از کشور خارج و یا آن را بلاعوض به دولت واگذار کند و یا قسمت آسیب‌دیده یا فاسد شده را تفکیک کرده و با پرداخت هزینه‌های انجام خدمات، فقط حقوق ورودی قسمت سالم را بپردازد و از ترخیص باقی‌مانده به نفع دولت صرف‌نظر نماید. در صورتی که تفکیک قسمت سالم مقدور نباشد یا تفکیک آن موجب آسیب‌دیدگی یا فساد بیشتر کالا شود، گمرک اجرائی می‌تواند به تقاضای صاحب کالا با تنظیم صورت‌مجلس که به تأیید گمرک ایران می‌رسد، متناسب با آسیب‌دیدگی و فساد، ارزش کالا را تعیین و بر اساس آن حقوق ورودی را محاسبه و وصول نماید. چنانچه حقوق ورودی مذکور بر اساس وزن دریافت شود، در این صورت به نسبت آسیب‌دیدگی یا فساد در حقوق ورودی تخفیف

بازرگانی اموزون

داده می‌شود. در صورتی که مرجع تحویل گیرنده موجب آسیب دیدگی کالا شود، قسمت آسیب دیده از پرداخت هزینه‌های انجام خدمات معاف می‌گردد.

****مبحث دوم - ورود موقت****

****ماده 50 - **** ورود موقت، رویه گمرکی است که بر اساس آن کالاهای معینی می‌توانند تحت شرایطی به طور موقت به قلمرو گمرکی وارد شوند. این کالاها باید ظرف مهلت معینی که گمرک ایران تعیین می‌نماید، بدون اینکه تغییری در آن ایجاد شود، خارج گردند. تغییرات ناشی از استهلاك از این حکم مستثنی است.

****تبصره - **** فهرست کالاهای مشمول رویه ورود موقت و همچنین تشریفات، تضامین و سایر مقررات مربوطه با رعایت این قانون در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

****مبحث سوم - ورود موقت برای پردازش****

****ماده 51 - **** ورود موقت برای پردازش، رویه گمرکی است که بر اساس آن کالا می‌تواند به طور موقت به قلمرو گمرکی وارد شود، تا ساخته، تکمیل، تعمیر یا فرآوری شده و سپس صادر شود. این رویه همچنین شامل موادی از قبیل تسریع‌کننده‌ها (کاتالیست‌ها) که در ساخت، تکمیل و فرآوری مصرف می‌شود نیز می‌گردد. کالاهای کمکی از قبیل روان‌کننده‌ها و ابزارآلات مشمول رویه ورود موقت برای پردازش نیستند. محصولات به دست آمده محصولاتی می‌باشند که از ساخت، تکمیل، فرآوری و تعمیر کالاهایی که برای آنها مجوز استفاده از رویه ورود موقت برای پردازش اخذ شده به دست می‌آیند.

****تبصره 1 - **** سقف زمانی ورود موقت برای پردازش به تفکیک گروه کالایی مختلف با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های تولیدی ذی‌ربط، گمرک ایران، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

بازرگانی اموززون

****تبصره 2- ** نحوه اجرای این ماده در حدود مقررات این قانون، در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.**

****مبحث چهارم - مرجوعی****

****ماده 52- ** مرجوعی، رویه‌ای است که بر اساس آن کالای وارده موجود در گمرک را تا هنگامی که با اجرای مقررات متروکه به فروش نرسیده است می‌توان به عنوان اعاده به خارج به گمرک اظهار و ترخیص نمود.**

****تبصره- ** نحوه اجرای این ماده در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.**

###مبحث پنجم - عبور خارجی

****ماده 53- ** عبور خارجی کالا رویه گمرکی است که بر اساس آن کالایی به منظور عبور از قلمرو گمرکی از یک گمرک مجاز وارد و از گمرک مجاز دیگری، تحت نظارت گمرک خارج شود.**

****تبصره** - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی، میزان تضمین و اسناد لازم بر اساس آیین‌نامه اجرائی این ماده است که در حدود مقررات این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.**

****ماده 54- ** هرگاه در گمرک ورودی در کالای عبوری نسبت به اظهارنامه کسری مشاهده شود، صورت‌جلسه تنظیم و اظهارنامه و پروانه عبور براساس آن اصلاح و کالا عبور داده می‌شود. کالای اضافی از همان نوع مازاد بر پنج درصد (۵%) و کالای اضافی غیرهم‌نوع مشمول تبصره (۲) ماده (۱۰۸) این قانون می‌گردد. در این صورت با رعایت مقررات مربوطه، اجازه اصلاح اسناد و عبور کالا داده می‌شود.**

بازرگانی اموززون

****ماده 55**** - در موارد استثنائی که ظن قوی به تخلف وجود دارد و بر اثر کنترل‌های گمرکی در مسیر عبور، اختلافی بین محموله و پروانه عبور کشف شود، در مورد کالای اضافی نسبت به ضبط کالا و در مورد کالای کسری و مغایر، طبق مقررات قاچاق اقدام می‌شود.

****تبصره**** - چنانچه برای نیروی انتظامی در طول مسیر عبور کالا ظن قوی قاچاق نسبت به محموله عبوری به وجود آید یا با فک مهر و موم و پلمب کامیون یا بارگنج با هرگونه دخل و تصرف در کالای عبوری مواجه گردد، فک مهر و موم و پلمب و بازرسی محموله فقط با حضور نماینده گمرک و تنظیم صورت‌جلسه امکان‌پذیر است.

****ماده 56**** - هرگاه در موقع رسیدگی به کالای عبوری در گمرک خروجی مشاهده شود که مهر و موم و پلمب از بین رفته است، گمرک با حضور نماینده شرکت حمل و نقل و یا راننده، محتویات بسته‌ها را رسیدگی و با پروانه عبور تطبیق می‌نماید. در صورتی که اختلافی مشاهده نشود، اجازه خروج داده می‌شود و نسبت به ابطال تضمین یا تعهد اقدام می‌گردد. هرگاه مهر و موم و پلمب به طور عمدی شکسته و در محتویات دخل و تصرف شده باشد، در این صورت طبق مقررات قاچاق رفتار می‌شود.

****تبصره**** - در مواردی که بر اثر کنترل‌های گمرکی در مرز خروج، کالایی اضافه یا کسری یا مغایر نسبت به پروانه گمرکی کشف شود، در صورت سالم بودن مهر و موم و پلمب و محفظه حمل بار و احراز عدم سوء نیت، اجازه تخلیه کالا در انبارهای گمرکی با تنظیم صورت‌جلسه یا خروج کالا از قلمرو گمرکی صادر می‌گردد و تضمین مسترد یا تعهد اسقاط می‌شود.

****ماده 57**** - هرگاه کالای عبوری تا پایان مدت اعتبار پروانه از قلمرو گمرکی خارج یا به گمرک تحویل نگردد، کالا مشمول مقررات قاچاق گمرکی می‌شود.

بازرگانی اموززون

****تبصره 1**** - در صورتی که برای گمرک محرز گردد کالا به علت قوه قهریه (فورس ماژور) از بین رفته است، تضمین مأخوذه مسترد و تعهد مأخوذه از درجه اعتبار ساقط می‌شود. همچنین در موارد عذر موجه، تضمین به میزان حقوق ورودی کالای خارج یا تحویل نشده به درآمد قطعی گمرک منظور می‌گردد.

****تبصره 2**** - گمرک می‌تواند با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (۱۰۹) این قانون اجازه تحویل کالا به مرجع تحویل‌گیرنده را صادر نماید، مشروط بر اینکه با نظر گمرک حداکثر تا ده روز از مهلت اعتبار پروانه عبور خارجی، کالا به گمرک مقصد تحویل شده باشد.

****ماده 58**** - مسئولیت عبوردهنده (ترانزیت‌کننده) در پرداخت جرائم مربوطه، مطالبات گمرک و مجازات‌های ناشی از عدم تحویل یا خروج کالا محدود به میزان تعهدات و یا تضمینات مأخوذه برای صدور پروانه عبور نیست.

###مبحث ششم - عبور داخلی

****ماده 59**** - عبور داخلی، رویه گمرکی است که بر اساس آن کالای گمرک نشده از یک گمرک مجاز به گمرک مجاز دیگر و یا سایر اماکن تحت نظارت گمرک منتقل می‌گردد تا تشریفات قطعی گمرکی آن در مقصد انجام شود. حسب اینکه عبور داخلی کالا بنابر درخواست متقاضی یا تصمیم گمرک باشد، به ترتیب عبور داخلی شخصی و یا عبور داخلی اداری نامیده می‌شود.

****تبصره**** - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی، میزان تضمین و اسناد لازم در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌شود.

****ماده 60**** - گمرک می‌تواند در صورت تراکم در انبارهای گمرکی، با صدور حکم (دستور اداری)، بارگنج‌های مهر و موم و پلمب شده را تحت عنوان عبور داخلی اداری به انبارهای گمرکی دیگر منتقل نماید. مسئولیت

بازرگانی اموزون

کسری، آسیب‌دیدگی و فقدان کالا به جز در موارد قوه قهریه (فورس ماژور) در حین عبور داخلی اداری با گمرک است.

****تبصره 1**** - هزینه‌های حمل و انجام خدمات مربوط به عبور داخلی اداری در غیر موارد قوه قهریه (فورس ماژور) برعهده گمرک است و از صاحب کالا دریافت نمی‌شود. مرجع تحویل‌گیرنده مکلف است کالای موضوع عبور داخلی را در مقابل خطرات ناشی از تصادف و آتش‌سوزی بیمه نماید و حق بیمه مربوطه را به هنگام ترخیص از صاحب کالا وصول کند.

****تبصره 2**** - عبور داخلی شخصی کالا منوط به قبول درخواست از طرف گمرک مبدأ عبور است. مسئولیت کسری، آسیب‌دیدگی و فقدان کالا در حین عبور داخلی شخصی با اظهارکننده است.

****تبصره 3**** - گمرک مکلف است برای کالایی که در اسناد حمل آن محل تحویل یکی از شهرهای داخلی ذکر شده است به شرط اینکه در شهر مذکور گمرک مجاز و مناسب وجود داشته باشد، به تقاضای شرکت حمل و نقل و با انجام تشریفات مربوطه، پروانه عبور داخلی به صورت حمل یکسره صادر نماید.

****تبصره 4**** - به منظور بهره‌برداری از ظرفیت‌های خالی گمرک‌ها و مناطق ویژه اقتصادی و کاهش رسوب کالا در مبادی ورودی، گمرک حسب درخواست سازمان مسئول منطقه مکلف است با عبور کالاها به گمرک‌ها و مناطق ویژه موافقت نماید. بدیهی است منطقه مربوطه هزینه‌های انتقال را در ابتدا متقبل می‌شود تا در صورت مراجعه صاحب کالا از وی وصول نماید. مسئولیت حفظ و نگهداری کالا برعهده عبوردهنده و مرجع تحویل‌گیرنده ذی‌ربط است.

****ماده 61**** - هرگاه در گمرک مبدأ عبور داخلی نسبت به اظهار، کسری مشاهده شود، صورت‌جلسه تنظیم و اظهارنامه و پروانه عبوری بر این اساس اصلاح و کالا عبور داده می‌شود. در صورتی که در گمرک مبدأ در نتیجه ارزیابی کالای عبور داخلی نسبت به اظهار شرکت حمل و نقل یا صاحب کالا، کالای اضافی هم‌نوع مازاد

بازرگانی اموزون

بر پنج درصد (۵%) یا کالای اضافی غیرهم‌نوع مشاهده شود، به‌ترتیب مشمول تبصره (۲) ماده (۱۰۸) این قانون و مقررات قاچاق گمرکی می‌گردد.
این بخش از قانون مربوط به مقررات گمرکی برای کالاهای عبوری، صادراتی و بازگشتی است. در ادامه به توضیح مختصری از هر ماده می‌پردازم:

****#### کالاهای عبوری****

****ماده 62****

-اگر کالای عبوری به گمرک مقصد نرسد (جز در موارد قوه قاهره)، به عنوان قاچاق محسوب می‌شود.
در موارد خاص مانند بیماری یا تصادف، گمرک می‌تواند با اخذ جریمه و تحت شرایط خاص اجازه تحویل کالا را صادر کند، اما باید تا پنج روز با نظارت گمرک تحویل داده شود.

****ماده 63****

-اگر کالای عبوری با کسری تحویل داده شود و مهر و موم و پلمب سالم باشد، مشمول مقررات کسر تخلیه می‌شود.
-اگر مهر و موم و پلمب دچار دخل و تصرف شده و کسری مشاهده شود، کالای مذکور مشمول قاچاق است.
در موارد قوه قاهره، تضمین و تعهد ابطال می‌شود.

****#### کالاهای صدوری****

****##### صدور قطعی****

****ماده 64****

-صدور قطعی به معنای خروج کالا از کشور برای فروش یا مصرف است.

بازرگانیِ اموززون

-شرایط و تشریفات مرتبط با صدور در آیین‌نامه اجرایی مشخص می‌شود.

****ماده 65**:**

-ترخیص کالاهایی که بدون استفاده به کشور باز می‌گردند، منوط به ارائه اسناد مربوطه و بازپرداخت وجوه و جوایز صادراتی است.

-برای کالاهایی که در خارج استفاده یا تعمیر شده‌اند، شرایط ترخیص در آیین‌نامه اجرایی مشخص می‌شود.

**** #####استرداد حقوق ورودی ****

****ماده 66**:**

-حقوق ورودی اخذ شده از کالاهایی که به کشور صادر می‌شوند، باید به صادرکننده مسترد گردد.

-کالاهایی که به مناطق آزاد یا ویژه اقتصادی صادر می‌شوند، مشمول استرداد هستند.

-حقوق ورودی کاتالیزیت‌ها نیز مشمول استرداد می‌شود، اما مواد روان‌کننده شامل نمی‌شود.

-استرداد می‌تواند توسط اشخاص غیر از واردکننده نیز درخواست شود و مهلت درخواست سه سال از تاریخ امضای پروانه یا پته گمرکی است.

****ماده 67**:**

-برای تسهیل شناسایی و انطباق کالا و مواد وارداتی در کالای صادراتی، صادرکننده باید هنگام تسلیم اظهارنامه صادراتی، موضوع استرداد را اعلام کند.

****ماده 68**:**

-استرداد براساس ارزش گمرکی و مأخذ حقوق ورودی محاسبه می‌شود و اگر وجوه دریافتی توسط سازمان‌های غیر گمرکی دریافت شود، گمرک مراحل استرداد را اعلام می‌کند.

بازرگانیِ اموزون

****ماده 69**:**

-اگر کالای تولید داخلی به کسانی که در واردات کالا معافیت دارند، فروخته شود، وجوه پرداختی برای ورود کالا به فروشنده مسترد می‌شود.

****ماده 70**:**

-هرگونه استرداد بر اساس اسناد غیرواقعی، مشمول مقررات قاچاق می‌شود.

**** ##### صدور موقت ****

****ماده 71**:**

-صدور موقت برای کالاهای مجاز با اهداف خاص (ساخت، پردازش، تعمیر، نمایشگاه، استفاده شخصی یا خدمات فنی) است و باید ظرف مهلت معین به کشور بازگردانده شود.
-شرایط و تشریفات صدور موقت در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌شود.

****ماده 72**:**

-اگر کالا تا پایان مهلت بازگردانده نشود، تضامین وصول یا تعهدات پیگیری می‌شود و در صورتی که صدور قطعاً ممنوع یا مشروط باشد، به عنوان قاچاق محسوب می‌شود.

****ماده 73**:**

-اگر مهر و موم و پلمب کالا در هنگام بازگشت از بین رفته باشد و شناسایی کالا برای گمرک ممکن نباشد، کالا به عنوان کالای ورودی محسوب و مقررات مربوطه اجرا می‌شود.

****ماده 74**:**

بازرگانیِ اموززون

-کالای صدور موقت از پرداخت حقوق ورودی معاف است، اما قطعات تعویضی یا ملحقات جدید مشمول پرداخت حقوق ورودی هستند.

****ماده 75**:**

-دامهایی که به طور موقت از کشور خارج می‌شوند، مشمول رویه صدور موقت هستند و از پرداخت حقوق ورودی معافند.

این قوانین و مقررات به نظارت و کنترل گمرکی در زمینه کالاهای عبوری، صادراتی و صدور موقت کمک می‌کند و شرایط خاص را برای استرداد حقوق ورودی و ترخیص کالاهای خاص تعیین می‌کند.

****فصل سوم - سایر رویه‌ها****

****مبحث اول - کالای مسافری****

****ماده 76** - منظور از مسافر در این قانون شخصی است که با گذرنامه یا اجازه عبور یا برگ تردد از راه‌های مجاز به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود. اشخاص زیر مسافر تلقی می‌گردند:**

**** الف -** شخص غیرمقیم ایران که به طور موقت به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود.

**** ب -** شخص مقیم ایران که از قلمرو گمرکی کشور خارج (مسافر خروجی) یا به آن وارد (مسافر ورودی) می‌شود.

****تبصره 1** - مسافران خروجی از قلمرو گمرکی به مقصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشمول مقررات این ماده نیستند و در صورتی که از طریق مناطق مذکور از کشور خارج شوند، موظفند کالای همراه خود را به گمرک اظهار نمایند.**

بازرگانی اموزون

****تبصره 2**** - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر و امور مربوط به مسافر در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌گردد.

****ماده 77**** - مسافران غیرمقیم ایران می‌توانند علاوه بر لوازم شخصی که به طور قطعی قابل ترخیص است، اشیایی از قبیل جواهرات شخصی، اشیاء قابل حمل از جمله دوربین عکاسی و فیلمبرداری با مقدار متناسب فیلم و نوار یا ملزومات آن، پروژکتور فیلم یا اسلاید، دو رین چشمی، آلات موسیقی، ضبط و پخش به همراه نوار و لوح فشرده، گیرنده رادیویی، تلویزیون، ماشین تحریر، ماشین حساب، رایانه شخصی، کالسکه بچه، صندلی چرخدار (ویلچر)، لوازم و تجهیزات ورزشی، تلفن همراه، جعبه وسایل کمک‌های اولیه، تجهیزات پزشکی قابل حمل مورد نیاز مسافر و قایق پارویی را که بر اساس آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌گردد، طبق روبه ورود موقت با ارائه تضمین به قلمرو گمرکی وارد نمایند.

****ماده 78**** - مسافران غیرمقیم ایران می‌توانند وسیله نقلیه شخصی خود را با رعایت مقررات مربوطه طبق روبه ورود موقت به قلمرو گمرکی کشور وارد نمایند. ایرانیان مقیم خارج در صورتی می‌توانند از مقررات این ماده استفاده نمایند که قبل از ورود به ایران حداقل سه ماه در خارج از کشور اقامت داشته باشند.

****تبصره 1**** - وسیله نقلیه در مدت اعتبار پروانه ورود موقت، می‌تواند بعد از ثبت تاریخ و کنترل‌های لازم از راه‌های مجاز خارج و وارد گردد.

****تبصره 2**** - چنانچه ثابت گردد وسایل شخصی یا وسیله نقلیه شخصی مسافران غیرمقیم ایران که ورود موقت شده، خسارت کلی دیده است، مرجوع کردن آن به شرط واگذاری به گمرک لزومی ندارد.

****مبحث دوم - پیک سیاسی و بسته‌های پست سیاسی****

****ماده 79**** -

بازرگانیِ اموززون

**** الف - **** پیک سیاسی، شخصی است که از طرف وزارت امور خارجه دولت متبوع خود دارای حکم و حامل نوشته‌های رسمی به عنوان سفارتخانه‌ها یا نمایندگی‌های آن دولت در کشورهای خارجی یا سازمان‌های بین‌المللی است و یا حامل نوشته‌های سفارتخانه یا نمایندگی‌های مزبور به عنوان وزارت امور خارجه دولت متبوع خود و یا حامل نوشته‌های رسمی سفارت یا نمایندگی دولت خود، در یک کشور به عنوان سفارتخانه‌ها یا نمایندگی‌های دیگر همان دولت در کشور ثالث باشد.

**** ب - **** بسته پست سیاسی عبارت است از بسته حاوی اسناد، اشیاء مورد استفاده رسمی و یا نوشته‌های رسمی دولتی، که به مهر وزارت امور خارجه یا نمایندگی‌های سیاسی دولت جمهوری اسلامی ایران یا دول خارجی مهر و موم و پلمب شده و عبارت «تسریع در ارسال پیک رسمی دیپلماتیک» (EXPEDITION DIPLOMATIQUE COURRIER OFFICIELLE و یا هر جمله دیگری که دارای همان مفهوم باشد) روی آن نوشته و به وسیله پیک سیاسی حمل شود.

**** تبصره 1 **** - بسته پست سیاسی که همراه پیک سیاسی نیست و به عنوان بار حمل می‌شود، نیازی به ورقه مخصوص پیک سیاسی و روادید ندارد و ترخیص آنها در صورت دارا بودن شرایط لازم بسته‌های پست سیاسی، بلامانع است.

**** تبصره 2 **** - دستورالعمل اجرائی مربوط به این بخش براساس قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی مصوب 21/7/1343 در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین می‌گردد.

**** ماده 80 **** - به کنسولگری‌های کشورهای خارجی در ایران به شرط معامله متقابل، حق ارسال و دریافت بسته پست سیاسی به وسیله پیک سیاسی داده می‌شود و در این صورت کلیه شرایط مقرر در این مبحث رعایت می‌گردد. پیک سیاسی وارده به کشور باید علاوه بر گذرنامه سیاسی دارای ورقه مخصوص پیک سیاسی صادره از طرف فرستنده بسته پست سیاسی باشد و ورقه مذکور باید روادید مخصوص پیک سیاسی داشته باشد. این روادید فقط از طرف وزارت امور خارجه در تهران یا سفارتخانه‌های دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج صادر می‌شود.

بازرگانیِ اموززون

****مبحث سوم - مرسولات پست بین‌المللی****

****ماده 81** - مرسولات پستی کلیه اشیائی است که برطبق قوانین پستی کشور یا اتحادیه جهانی پست**

توسط پست قبول، مبادله و توزیع می‌شود و شامل مراسلات و امانات به شرح زیر است:

****الف** - مراسلات پستی، نامه، کارت پستال، مطبوعات، نمونه‌های تجارتي، نوار و لوح فشرده پرشده و مانند آنها است.**

****ب** - امانات پستی، کلیه بسته‌های پستی است به استثناء مراسلاتی که از لحاظ بسته‌بندی، وزن و کرایه پستی تابع ضوابط خاص خود باشد.**

****اول - مبادله کیسه‌های مرسولات پستی****

****ماده 82** - کیسه‌های پستی حاوی مرسولات پستی باید هنگام ورود به گمرکات مرزی و ارسال به خارج**

در دفاتر مبادله پستی به وسیله گمرک، نظارت و مهر و موم و پلمب گردد.

****دوم - مرسولات ارسالی به خارج کشور****

****ماده 83** - کلیه مرسولات ارسالی به خارج از کشور که مشمول نظارت گمرکی است باید با فرم‌های**

CN22، CN23، CP 71 و CP 72 که توسط ارسال‌کننده تکمیل می‌شود همراهی باشد. فرم‌های یاد شده که

اظهارنامه‌های گمرکی مرسولات پستی تلقی و بررسی گمرکی براساس آن انجام می‌شود توسط ادارات پست

در اختیار فرستنده قرار می‌گیرد.

بازرگانی اموززون

در واحدهای پستی که واحد گمرکی وجود دارد، نمایندگان گمرک بر مرسولات پستی مشمول مقررات گمرکی نظارت می‌کنند و با مهر یا با روش‌های خودکاری که از طرف گمرک ایران تجویز و مورد اجرا گذاشته می‌شود ممهور می‌نمایند.

****تبصره**** - واحد خدمات پستی، نهادی دولتی یا خصوصی دارای مجوز از دولت است که خدمات بین‌المللی پستی ارائه می‌کند.

****ماده 84**** - گمرک ایران می‌تواند در صورت درخواست پست جمهوری اسلامی ایران تمام یا بخشی از وظایف مربوط به پذیرش مرسولات پستی به خارج از کشور را پس از احراز شرایط لازم با اعطای نیابت به پست جمهوری اسلامی ایران برای مدت معینی واگذار نماید.

****ماده 85**** - در هر نقطه از کشور که دفتر مبادله مرسولات پستی خارجی دایر است گمرک نیز باید در آنجا مستقر شود و انجام وظیفه نماید.

****تبصره 1**** - دفاتر مبادله مرسولات پستی خارجی با اطلاع و موافقت گمرک ایران تأسیس می‌شود.

****تبصره 2**** - پست جمهوری اسلامی ایران مکلف است تمام امکانات اداری لازم جهت استقرار گمرک را تأمین نماید.

****ماده 86**** - گمرک در دفاتر مبادله مرسولات پستی، مرسولات قبول شده را با توجه به فرم‌های CN22، CN23، CP 71 و CP 72 همراه آنها کنترل و در صورت وجود تردید می‌تواند جهت تطابق محتوی با فرم همراه مرسوله از مأمور پست دفتر مبادله درخواست نماید که آنها را باز کند و در صورت عدم تطابق، مرسوله برگشت داده می‌شود و چنانچه جزء کالای ممنوع‌الصادرات باشد، ضبط و طبق مقررات مربوطه اقدام می‌شود. گمرک بر مرسولات ارسالی به خارج از کشور با مهر و موم و پلمب کیسه‌ها نظارت می‌کند.

بازرگانیِ اموززون

رویه کرانبری (کابوتاژ) از یک گمرک به گمرک دیگر در قلمرو گمرکی حمل کرد. این کالاها مشمول حقوق ورودی نمی‌شوند.

**** ماده 101 **** - انتقال کالا از یک نقطه به نقطه دیگر در قلمرو گمرکی که بدون رعایت مقررات گمرکی انجام گیرد، مشمول مقررات قاچاق کالا می‌گردد.

**** فصل نهم - مقررات متفرقه ****

**** ماده 102 **** - کلیه ضوابط، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی مصوب، که به موجب قوانین و مقررات گمرکی جاری کشور می‌باشند، از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون لغو می‌شود و با در نظر گرفتن قوانین و مقررات ذی‌ربط جدید، با رعایت کلیات قانون و مقررات موجود به قوت خود باقی خواهند بود.

**** ماده 103 **** - این قانون از تاریخ تصویب به مرحله اجرا در می‌آید. قانون گمرک جمهوری اسلامی ایران مصوب 1394/4/18 به موجب این قانون منسوخ می‌شود.

**** ماده 104 **** - آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون در ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

**** ماده 100 **** - کالایی که صدور آن از کشور مجاز است و صدور آن مشمول پرداخت هیچ‌گونه وجهی نیست، می‌تواند با انجام تشریفات و مقررات مربوطه به عنوان کرانبری (کابوتاژ) حمل نمود. گمرک ایران می‌تواند با کرانبری (کابوتاژ) کالای ممنوع‌الصدور یا کالایی که به موجب قانون و مقررات مجاز مشروط است با اخذ تضمین یا تعهد یا قیود دیگر موافقت نماید.

بازرگانی اموزون

****ماده 101**** - هرگاه مدت اعتبار پروانه کرانبری (کابوتاژ) برای رسیدن کالا به گمرک مقصد منقضی گردد و تا سه ماه بعد از انقضاء آن از طرف صاحب کالا گواهینامه گمرک مقصد مبنی بر ورود کالا ارائه نشود، آن کالا مانند کالای به مقصد نرسیده تلقی و به نحو زیر عمل می‌شود:

الف - در صورتی که کالای موضوع کرانبری (کابوتاژ) از نوع مجاز باشد نسبت به اجرای تعهد یا تضمین مأخوذه اقدام و سپس پروانه خروجی صادر می‌گردد.

ب - در صورتی که کالای موضوع کرانبری (کابوتاژ)، کالای ممنوع‌الصدر یا مجاز مشروط باشد، مشمول مقررات قاچاق است و در صورت اثبات عدم سوءنیت فقط به ضبط تضمین یا پیگیری انجام تعهد اکتفا می‌شود. تا زمانی که جرم قاچاق اعلام یا وجه تضمین یا تعهد به درآمد منظور نشده است، تحویل کالا با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (109) این قانون بلامانع است.

****تبصره**** - در مواردی که با ارائه مدارک و مستندات معتبر مورد تأیید گمرک، محرز شود کالای کرانبری (کالای کابوتاژی) در اثناء حمل به علل قوه قاهره (فورس ماژور) از بین رفته است، گمرک ایران مجاز است آن را به مقصد رسیده تلقی کند و علاوه بر دستور ابطال تضمین یا تعهد از تعقیب موضوع نیز خودداری نماید.

###بخش هشتم - تخلفات و قاچاق

#####فصل اول - تخلفات گمرکی

****ماده 102**** - ابلاغ هر نوع صورت‌جلسه مبنی بر ضبط، توقیف کالا و کشف تخلف یا قاچاق به شخصی که به وکالت از طرف صاحب کالا اظهارنامه به گمرک تسلیم نموده و تنظیم صورت‌جلسه بر اثر رسیدگی به آن اظهارنامه صورت گرفته است به منزله ابلاغ آن به صاحب کالا محسوب می‌گردد.

بازرگانی اموزون

****ماده 103**** - وسایل نقلیه آبی اعم از خالی یا حامل کالا که وارد آبهای کشور می‌شود باید در اسکله‌های مجاز پهلو بگیرد یا در لنگرگاه‌های مجاز لنگر بیاندازد و قبل از انجام تشریفات مربوطه نباید کالایی را تخلیه یا بارگیری نماید یا از اسکله‌ها یا لنگرگاه‌ها خارج شود. هواپیماهایی که وارد کشور می‌شود اعم از خالی یا حامل کالا باید در فرودگاه مجاز فرود آید و تشریفات گمرکی درباره آن انجام شود. برای هواپیماهای خروجی و کالای آنها تشریفات گمرکی باید قبل از پرواز انجام گیرد. وسایل نقلیه زمینی اعم از خالی یا حامل کالا باید از راه‌های مجاز گمرکی وارد کشور شده و یکسره به اولین گمرک مرزی وارد و تشریفات گمرکی آن انجام گردد و همچنین از راه‌های مجاز گمرکی خارج شود.

****تبصره 1**** - اسکله‌ها، لنگرگاه‌ها، فرودگاه‌ها و راه‌های مجاز گمرکی برای ورود و خروج وسایل نقلیه و کالا و مسافر و هواپیماهای مشمول تشریفات گمرکی به پیشنهاد کارگروهی به مسئولیت وزارت کشور و با شرکت نمایندگان تام‌الاختیار گمرک ایران، وزارتخانه‌های امور خارجه، اطلاعات، راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت، نیروهای انتظامی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری تعیین می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

****تبصره 2**** - پهلو گرفتن، لنگر انداختن، فرود آمدن و وارد شدن وسایل نقلیه و خارج شدن آنها بدون انجام تشریفات مربوطه از مسیر غیرمجاز جز در موارد قوه قاهره (فورس ماژور) که باید ثابت شود، در مورد وسایل نقلیه خالی مشمول پرداخت جریمه به مبلغ سیصد هزار (300.000) ریال تا سه میلیون (3.000.000) ریال به تشخیص رئیس گمرک مربوطه می‌شود. همچنین در مورد وسایل نقلیه حامل کالا طبق مقررات ماده (113) رفتار می‌گردد.

****ماده 104**** - هرگاه به همراه کالایی که با رعایت ماده (103) وارد گردیده است بسته یا بسته‌هایی مشاهده شود که در اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار یا بارنامه وسیله نقلیه، ذکری از آن نشده باشد و یا بسته یا بسته‌هایی در اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار یا بارنامه ذکر شود که به مرجع تحویل‌دهنده تحویل نگردیده

بازرگانی اموززون

باشد و برای توضیح علت اختلاف نیز ظرف سه ماه اسناد و مدارک مورد قبول گمرک از طرف شرکت حمل و نقل کالا ارائه نشود حسب مورد به شرح زیر رفتار می‌شود:

الف - در مورد اضافه تخلیه به ضبط بسته یا بسته‌های اضافی اکتفا می‌شود.

ب - در مورد کسری تخلیه به اخذ جریمه انتظامی مطابق ماده (110) این قانون اقدام می‌شود.

****تبصره 1**** - چنانچه ظرف مهلت مقرر با ارائه اسناد و مدارک مورد قبول گمرک، ثابت گردد نسبت به اختلاف سوءنیتی نبوده است، گمرک اجازه اصلاح اظهارنامه اجمالی را می‌دهد.

****تبصره 2**** - بسته‌های اضافی تحویلی به گمرک‌های مقصد عبور داخلی مشمول مقررات این ماده است.

****تبصره 3**** - میزان کسری و اضافی غیرمتعارف کالاهایی که بدون بسته‌بندی وارد می‌گردد نیز از نظر نحوه اقدام و اخذ جریمه مشمول مقررات این ماده می‌شود.

****تبصره 4**** - مسئول پرداخت جریمه‌های فوق در مورد شرکت‌های حمل و نقلی که در ایران نمایندگی دارند، نمایندگی‌های مزبور است و در مورد شرکت‌های حمل و نقلی که نمایندگی رسمی در ایران ندارند گمرک می‌تواند به منظور وصول جریمه‌های احتمالی از حامل کالا تضمین لازم را اخذ کند.

****ماده 105**** - هرگاه کالایی که ورود آن ممنوع است برای ورود قطعی با نام و مشخصات کامل و صحیح اظهار شود گمرک باید از ترخیص آن خودداری و به صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به طور مکتوب اخطار کند که حداکثر ظرف سه ماه نسبت به عبور خارجی یا مرجوع کردن کالا با رعایت ضوابط اقدام نماید. در صورت عدم اقدام ظرف مدت مزبور، گمرک کالا را ضبط و مراتب را به صاحب آن یا نماینده او ابلاغ می‌نماید. صاحب کالا حق دارد از تاریخ ابلاغ ضبط تا دو ماه اعتراض خود را به دادگاه صالحه تسلیم نماید و مراتب را حداکثر

بازرگانی اموزون

ظرف پانزده روز از تاریخ مراجعه به دادگاه صالحه به گمرک مربوطه اعلام کند. در غیر این صورت کالا به ضبط قطعی دولت درمی آید.

****تبصره 1**** - کالایی که وارد کردن آن جرم شناخته می شود از شمول این ماده مستثنی است و طبق قوانین و مقررات مربوط به آن عمل می شود.

****تبصره 2**** - در مواردی که صاحب کالا به تشخیص گمرک معترض باشد و پرونده به واحدهای ستادی و مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی احاله شود رسیدگی به آن خارج از نوبت انجام می گیرد. تاریخ ابلاغ نظر نهایی گمرک مبدأ سه ماه مذکور است.

****تبصره 3**** - اگر صاحب کالا یا نماینده قانونی او به طور مکتوب عدم موافقت خود را از عبور خارجی یا مرجوع کردن کالا قبل از سه ماه مذکور اعلام نماید، گمرک بلافاصله به ضبط کالا اقدام می کند. ماده 106 - هرگاه کالای موضوع ماده (105) که به جای کالای مجاز و بدون استفاده از اسناد خلاف واقع از گمرک ترخیص شده و از تاریخ ترخیص آن بیش از چهار ماه نگذشته باشد، به شرح زیر رفتار می شود:

الف - در صورتی که تمام یا قسمتی از کالای ترخیص شده در اختیار صاحب کالا باشد، کالا فوری توقیف و پس از رد حقوق ورودی دریافت شده طبق مقررات ماده (105) این قانون رفتار می شود.

ب - در صورتی که تمام یا قسمتی از کالای ترخیص شده در اختیار صاحب کالا نباشد و معلوم گردد که در زمان ترخیص، حقوق ورودی بیشتری به آن تعلق می گرفته است، مابه التفاوت حقوق ورودی دریافت می شود.

ماده 107 - هرگاه ضمن رسیدگی به اظهارنامه یا بازرسی کالای صادراتی معلوم شود وجوهی کمتر از میزان مقرر، اظهار یا تودیع گردیده است، علاوه بر اخذ مابه التفاوت، به تشخیص رئیس گمرک جریمه ای از پنج درصد (5%) تا پنجاه درصد (50%) مابه التفاوت مذکور دریافت می شود.

بازرگانی اموززون

تبصره - هرگاه در اظهارنامه صادراتی بیش از ده درصد (10%) کمتر یا بیشتر ارزش کالا غیرواقعی اظهار گردد تا تسهیلات و مزایای غیرقانونی برای صاحب کالا ایجاد نماید، جریمه‌ای بین ده درصد (10%) تا صد درصد (100%) مابه‌التفاوت ارزش، اخذ می‌شود.

ماده 108 - غیر از مصادیقی که در این قانون به عنوان قاچاق ذکر شده است، کشف هر نوع مغایرت بعد از اظهار و قبل از ترخیص کالای ورودی از گمرک که موجب زیان مالی دولت گردد و مستلزم اخذ تفاوت وجوه مربوطه باشد، علاوه بر اخذ مابه‌التفاوت، با توجه به اوضاع و احوال به تشخیص رئیس گمرک جریمه‌ای از ده درصد (10%) تا صد درصد (100%) مابه‌التفاوت، دریافت می‌شود.

تبصره 1 - در صورتی که کشف مغایرت منجر به اخذ مابه‌التفاوت حقوق ورودی به میزان بیش از پنجاه درصد (50%) حقوق ورودی کالای اظهار شده باشد، علاوه بر اخذ مابه‌التفاوت، حداقل جریمه مأخوذه نباید کمتر از پنجاه درصد (50%) مابه‌التفاوت باشد.

تبصره 2 - در مواردی که مقصد نهایی بارنامه بعد از گمرک، مرز ورودی باشد و اظهارنامه عبوری براساس مندرجات اسناد، تنظیم و تسلیم گمرک شده باشد، در صورتی که در اثر ارزیابی مغایرتی در نوع و میزان کالا کشف شود و اسناد مورد قبول گمرک طی سه ماه ارائه نگردد، کالای مغایر و مازاد توسط دولت ضبط می‌شود.

تبصره 3 - جرائم مربوط به اظهار مغایر به استثنای تبصره (2) این ماده در مورد کالای عبور خارجی و مرجوعی و عبور داخلی توسط شرکت حمل و نقل به صورت تضامین اخذ می‌شود تا در صورت عدم خروج کالا یا عدم تحویل کالا به گمرک مقصد در مهلت مقرر علاوه بر اجرای مقررات مربوطه به درآمد قطعی واریز گردد.

بازرگانی اموززون

ماده 109 - وسایل نقلیه و کالاهایی که به صورت عبوری، ورود موقت، ورود موقت برای پردازش یا مرجوعی وارد کشور می‌شود و وسایل نقلیه‌ای که به استناد جواز عبور بین‌المللی وارد کشور می‌شود، چنانچه در مهلت مقرر برای خروج از کشور یا تحویل به گمرک به غیر از موارد قوه قهریه (فورس ماژور) مراجع نمایند، به تشخیص رئیس گمرک به ازای هر روز تأخیر مشمول جریمه‌ای از دویست هزار (200.000) ریال تا یک میلیون (1.000.000) ریال می‌شود.

تبصره - مواردی که وجه تعهد یا تضامین دریافت شده از صاحب وسیله نقلیه یا کالا به درآمد واریز گردیده و یا جرم قاچاق به مراجع قضائی گزارش شده باشد، از حکم این ماده مستثنی است.

ماده 110 - هرگاه در اظهارنامه‌هایی که برای ترخیص کالا تسلیم گمرک می‌شود مشخصات کالا برخلاف واقع اظهار شده باشد ولی این خلاف اظهار متضمن زیان مالی دولت نشود و کشف آن مستلزم اخذ تفاوت نباشد، به تشخیص رئیس گمرک محل، جریمه‌ای که حداقل آن پانصد هزار (500.000) ریال و حداکثر آن یک میلیون (1.000.000) ریال است اخذ و با اجازه کتبی رئیس گمرک محل، اظهارنامه تسلیمی اصلاح می‌شود.

تبصره - در مواردی که اظهار خلاف از مصادیق تخلفات و قاچاق موضوع این قانون نباشد ولی کالا ممنوع‌الورود باشد، گمرک در این موارد وفق مقررات ماده (105) این قانون اقدام می‌نماید و علاوه بر آن، جریمه موضوع این ماده نیز اخذ می‌گردد.

ماده 111 - مرتکبین تخلف از مقررات گمرکی که جریمه از آنها مطالبه می‌شود هرگاه نسبت به اصل جریمه یا میزان آن که توسط رئیس گمرک محل تعیین می‌گردد اعتراض داشته باشند می‌توانند قبل از ترخیص یا پس از تودیع یا تأمین آن در گمرک محل، اعتراض خود را با دلایل و مدارک به منظور ارجاع به مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی به گمرک مربوطه تسلیم نمایند.

بازرگانی اموززون

تبصره - در تمام مواردی که توسط رؤسای گمرک، جریمه برای تخلفات گمرکی تعیین می‌گردد، جریمه باید با توجه به نوع و تکرار و تعدد تخلف، سابقه و وضعیت متخلف، حجم و نوع و ارزش کالا، شرایط مکان و زمان، تعیین و به وضوح و به طور کامل در صورتجلسه تخلف قید و امضاء و یک نسخه از آن به گمرک ایران ارسال گردد و در مقابل وصول جریمه بلافاصله رسید رسمی صادر و به پرداخت‌کننده تسلیم شود.

ماده 112 - اشتغال کارکنان گمرک به امر بازرگانی خارجی یا کارگزاری گمرکی و هر نوع حرفه دیگر که با تشریفات گمرکی مرتبط باشد ممنوع است. متخلفین با حکم مراجع رسیدگی به تخلفات اداری، به اخراج از خدمت در گمرک محکوم می‌شوند.
فصل دوم - قاچاق

****ماده 113** - موارد زیر قاچاق گمرکی محسوب می‌شود:**

الف - کالایی که از مسیر غیرمجاز یا بدون انجام تشریفات گمرکی به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج گردد. همچنین کالاهایی که بدون انجام تشریفات گمرکی یا از مسیرهای غیرمجاز وارد کشور شود و در داخل کشور کشف گردد.

- تبصره: منظور از مسیر غیرمجاز، مسیرهایی است که در تبصره (1) ماده (103) این قانون ذکر نشده است.

ب - خارج نکردن وسایل نقلیه یا کالای ورود موقت، ورود موقت برای پردازش، عبور خارجی و مرجوعی ظرف مهلت مقرر از قلمرو گمرکی و عدم تحویل کالای عبور داخلی شخصی ظرف مهلت مقرر جز در مواردی که عدم خروج یا عدم تحویل به گمرک و یا ترخیص قطعی عمدی نباشد.

- تبصره: ارائه اسناد خلاف واقع که دلالت بر خروج وسایل نقلیه و کالا از قلمرو گمرکی یا تحویل آن‌ها به گمرک داشته باشند نیز مشمول مقررات این بند است.

بازرگانی اموززون

پ - بیرون بردن کالای تجاری از اماکن گمرکی بدون اظهار یا بدون پرداخت یا تأمین حقوق ورودی، خواه عمل در حین خروج از اماکن گمرکی یا بعد از خروج کشف شود. اگر خارج‌کننده غیر از صاحب کالا یا نماینده قانونی او باشد، گمرک عین کالا را گرفته و در صورت نبودن کالا، بهای آن را از مرتکب می‌گیرد و پس از دریافت وجوه گمرکی مقرر، به صاحب کالا مسترد می‌دارد و مرتکب طبق مقررات کیفری تعقیب می‌شود.

ت - کالای عبور خارجی که تعویض یا قسمتی از آن برداشته شود.

ث - کالایی که ورود یا صدور آن ممنوع است تحت عنوان کالای مجاز یا مجاز مشروط و با نام دیگر اظهار شود. کالای عبوری مشمول تبصره (2) ماده (108) این قانون می‌شود.

ج - وجود کالای اضافی همراه کالای اظهارشده که در اسناد تسلیمی به گمرک ذکری از آن نشده است، مشروط بر اینکه کالای اضافی از نوع کالای اظهار شده نباشد. کالای اضافی موضوع ماده (54) این قانون از شمول این بند مستثنی است.

چ - وسایل نقلیه و کالایی که صدور قطعی آن ممنوع یا مشروط است و به عنوان خروج موقت یا کرانبری (کابوتاژ) اظهار شده باشد و ظرف مهلت مقرر به قلمرو گمرکی وارد نگردد. موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست از این حکم مستثنی است.

ح - کالای مجاز یا مجاز مشروط که تحت عنوان کالای مجاز یا مجاز مشروط دیگری که جمع حقوق ورودی آن کمتر است با نام دیگر و با استفاده از اسناد خلاف واقع اظهار شود. منظور از اسناد خلاف واقع، اسنادی است که در آن خصوصیات کالایی ذکر شده باشد که با جنس و خصوصیات کالای اظهار شده تطابق ننماید و یا جعلی باشد.

بازرگانیِ اموزون

خ - کالا با استفاده از شمول معافیت با تسلیم اظهارنامه خلاف یا اسناد غیرواقعی و یا با ارائه مجوزهای جعلی به گمرک اظهار شود.

د - کالای جایگزین شده ممنوع الصدور یا مشروط یا دارای ارزش کمتری که با کالای صادراتی که برای آن پروانه صادر گردیده است تعویض شود.

ذ - کالای مورد معافیتی که بدون رعایت مقررات ماده (120) این قانون به دیگری منتقل شود.

****ماده 114**** - بنا به پیشنهاد گمرک ایران، اشخاصی که کارت بازرگانی دارند، چنانچه مرتکب قاچاق کالا شوند، کارت بازرگانی آنها پس از رسیدگی به موضوع در کمیسیونی متشکل از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و گمرک ایران به طور موقت توقیف یا به طور دائم ابطال می‌گردد.

- تبصره: ابطال کارت بازرگانی مانع از ترخیص کالایی که طبق مقررات، قبل از محرومیت برای آن گشایش اعتبار شده یا حمل آن آغاز گردیده است، نمی‌شود.

****ماده 115**** - در صورتی که در اجرای مقررات و کنترل‌های گمرکی بخشی از محموله، مشمول مقررات قاچاق گمرکی تشخیص داده شود، نگهداری یا ضبط مابقی کالا یا وسیله نقلیه آن مجاز نمی‌باشد، مگر آنکه به تشخیص گمرک نگهداری آنها برای اثبات عمل قاچاق یا وصول جریمه‌ها ضروری باشد.

****ماده 116**** - هرگونه حکم و اصلاح در صورت‌جلس کشف و ضبط، حذف یا الحاق نام شخص یا اشخاص دیگری به عنوان عوامل کشف و تغییر دادن در مندرجات آن ممنوع است و مرتکب در صورت وجود عمد به عنوان جعل و تقلب در اسناد دولتی در مراجع قضائی مورد تعقیب قرار می‌گیرد. هرگاه جعل و تقلب مزبور متضمن جرم دیگری نیز باشد، مرتکب برای آن جرم نیز طبق مقررات و قوانین مربوط مورد تعقیب قرار می‌گیرد.

بازرگانیِ اموززون

****ماده 117** - اسناد مثبت گمرکی که در موارد احتمالی قاچاق می‌توان به آن استناد نمود عبارت از اصل**

اسناد زیر است:

الف - پروانه ورود گمرکی

ب - پته گمرکی

پ - قبض سپرده موجب ترخیص کالا

ت - قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب

ث - پروانه عبور

ج - پروانه مرجوعی

چ - پروانه ورود موقت

ح - پروانه ورود موقت برای پردازش

خ - پته عبور

د - پروانه کرانبری (کابوتاژ)

ذ - پروانه صادراتی

ر - پروانه صدور موقت

ز - کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی

ژ - کارت هوشمند تکمیل و تأیید شده توسط گمرک

- تبصره: مشخصات مذکور در این اسناد باید با مشخصات کالا تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد.

****ماده 118** - مقررات کشف، تحویل، تهیه صورت‌جلسه قاچاق، توقیف کالا و متهم، مخبر، کاشف، میزان**

جریمه‌ها، نحوه وصول، فروش و تقسیم حاصل فروش و جریمه‌های آن، نحوه ارجاع پرونده به مراجع صالحه و

سایر موارد پیش‌بینی نشده در این فصل تابع قوانین مربوط به قاچاق است.

****بخش نهم - معافیت‌ها و ممنوعیت‌ها****

بازرگانیِ اموززون

**** فصل اول - معافیت‌ها ****

**** ماده 119 **** - علاوه بر معافیت‌های مذکور در جدول تعرفه گمرکی پیوست آیین‌نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات و معافیت‌های دیگری که به موجب قوانین، تصویب‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای مصوب مجلس شورای اسلامی برقرار شده است، موارد زیر نیز از پرداخت حقوق ورودی معاف می‌باشند:

**** الف - **** کالاهای مورد استفاده متعلق به رؤسای کشورهای خارجی و همراهان آن‌ها.

**** ب - ****

1. کالای مورد استفاده رسمی مأموریت‌های سیاسی خارجی و کالای مورد استفاده شخصی مأموران سیاسی و خانواده آنان موضوع ماده (36) قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی، مصوب 21/7/1343 به شرط رفتار متقابل و با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد.

2. کالای مورد استفاده رسمی مأموریت‌های کنسولی خارجی و کالای مورد استفاده شخصی مأموران کنسولی خارجی و اعضای خانواده آنان که اهل خانه او می‌باشند، در حدود قانون کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی مصوب 4/12/1353 به شرط رفتار متقابل و با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد.

3. کالای مورد استفاده رسمی نمایندگی‌های سازمان ملل متحد و مؤسسات تخصصی وابسته به آن و کالای مورد استفاده کارکنان و کارشناسان سازمان ملل متحد، مأمور خدمت در ایران در حدود قانون کنوانسیون مزایا و مصونیت‌های سازمان ملل متحد مصوب 13/12/1352 و قانون کنوانسیون مزایا و مصونیت‌های سازمان‌های تخصصی ملل متحد مصوب 20/12/1352 با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد.

4. کالای مورد استفاده کارشناسان خارجی اعزامی از محل کمک‌های فنی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کشورهای خارجی و مؤسسات بین‌المللی به ایران، برابر آیین‌نامه مزایا و معافیت‌های کارشناسان خارجی مصوب 23/4/1345 با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد و اشیاء مورد استفاده رسمی بازرسان سازمان کنوانسیون منع سلاح‌های شیمیایی در حدود قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به

بازرگانیِ اموززون

کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشته و به‌کارگیری سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها مصوب 5/5/1376 و سایر کنوانسیون‌های بین‌المللی که دولت جمهوری اسلامی ایران به آن پیوسته است و یا می‌پیوندد در حدود مقررات این کنوانسیون‌ها.

5. آلات و ادوات حفاری و مواد شیمیایی و وسایل عملیات علمی و فنی وارد شده توسط هیئت‌های علمی باستان‌شناسی کشورهای عضو سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و گمرک ایران در هر مورد برای حفاری و اکتشافات علمی.

**** پ - **** رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوایی که امکان ساخت داخلی آنها در کشور فراهم نیست به پیشنهاد شرکت فرودگاه‌های کشور و موافقت وزارت راه و شهرسازی و تأیید وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی.

**** ت - **** تجهیزات نظامی اعم از سلاح و مهمات، لوازم مخابراتی نظامی، مواصلاتی، تانک و سایر ارباب‌های زره‌پوش جنگی و وسایل نقلیه خاص دفاعی به استثنای سواری و سواری کار و مواد اولیه برای ساخت اقلام یاد شده که با تأیید کتبی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح از بودجه دولت یا از محل هر اعتبار دیگری که به همین منظور تخصیص یافته و به تصویب دولت رسیده است و به صورت انحصاری برای مصارف وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر نیروهای مسلح و انتظامی خریداری و به طور مستقیم به نام سازمان‌های مذکور از خارج وارد شده است.

**** تبصره - **** وزرای امور اقتصادی و دارایی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بنا به دلایل نظامی و امنیتی می‌توانند کالای وارده را از بازرسی معاف و مراتب را به گمرک اعلام نمایند.

**** ث - **** اقلام و تجهیزات خاص اطلاعاتی با تأیید کتبی وزیر اطلاعات.

**** تبصره 1 - **** اقلام مزبور از بازبینی و بازرسی معافند.

بازرگانیِ اموززون

****تبصره 2- **** مقررات این بند شامل صادرات کالاهای مذکور نیز می‌شود.

****ج- **** کالای عبوری خارجی، مرجوعی، انتقالی، کران‌بری (کابوتاژ)، واردات موقت، واردات موقت برای پردازش.

****ج- **** اسباب سفر و لوازم شخصی و اشیاء غیرمستعمل و مواد خوراکی غیرتجاری همراه مسافر.

****تبصره - **** سقف ارزش معافیت اقلام موضوع این بند در مورد هر مسافر مبلغی است که به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب هیئت وزرا تعیین می‌شود. در صورت افزایش، مازاد بر آن با حفظ جنبه غیرتجاری مشمول پرداخت حقوق ورودی می‌شود.

****ح- **** لوازم خانه و لوازم شخصی ایرانیان مقیم خارج که مدت اقامت آنان در خارج یکسال یا بیشتر باشد و لوازم خانه و اشیاء اتباع خارجی دارای اجازه اقامت که به ایران وارد می‌شوند، مشروط بر اینکه ****:**

1. لوازم و اشیاء مزبور از یکماه قبل تا نهمای بعد از ورود شخص به قلمرو گمرکی وارد شود. موارد قوه قهریه (فورس ماژور) به تشخیص گمرک ایران مستثنی است.

2. لوازم و اشیاء مزبور به تشخیص گمرک با وضع و شئون اجتماعی آنان متناسب بوده و جنبه تجاری نداشته باشد.

3. در پنج سال گذشته، از چنین معافیتی استفاده نکرده باشند.

****تبصره 1- **** - کارمندان دولت که برای انجام مأموریت یکساله یا بیشتر به خارج از کشور اعزام می‌شوند، در صورتی که قبل از پایان مأموریت و توقف یکساله از خارج احضار شوند، همچنین ایرانیانی که به تشخیص وزارت امور خارجه به ناحق از کشور محل سکونت اخراج می‌شوند، مشمول شرط مدت یکسال توقف مذکور در این بند نیستند.

بازرگانیِ اموززون

****تبصره 2**** - منظور از لوازم خانه اشیائی است که به طور عرفی مورد استفاده شخص و یا خانواده صاحب آن اشیاء هنگام اقامت در یک محل قرار می‌گیرد.

****تبصره 3**** - اشخاصی که با رعایت مقررات مربوطه از مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد می‌شوند نیز مشمول تسهیلات این بند می‌شوند.

****خ- آلات و ابزار دستی اعم از برقی و غیر برقی مربوط به کار یا حرفه ایرانیان شاغل در خارج و خارجیانی که به ایران می‌آیند، مشروط بر اینکه****:

1. اشتغال آن افراد به حرفه و پیشه و کار مورد ادعا به تصدیق مقامات کنسولی ایران در کشور محل اقامت قبلی آنان برسد. در نقاط فاقد مقامات کنسولی ایران ارائه گواهی مقامات محلی کفایت می‌کند.
2. از یک ماه قبل از ورود تا نه ماه بعد از ورود آنان به قلمرو گمرکی برسد.

****د - لوازم شخصی، لوازم خانه و آلات و ابزار کار دستی ایرانیان مقیم خارج که فوت می‌شوند، با ارائه صورتجلسه ماترک که حداکثر ظرف یکسال بعد از فوت، توسط مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران تنظیم گردد و حداکثر تا یک سال بعد از صدور گواهی انحصار وراثت وارد کشور شود****.

****تبصره -**** مقامات محلی به تشخیص وزارت امور خارجه در مواردی که مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور محل اقامت نباشند، صلاحیت تنظیم صورتجلسه مذکور را دارند.

****ذ - دارو و لوازم پزشکی و بیمارستانی مورد احتیاج درمانی و بهداشتی مؤسسات خیریه و عام‌المنفعه با گواهی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی****.

بازرگانیِ اموززون

****تبصره -**** فهرست این مؤسسات با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزرا می‌رسد.

****ر -**** وسائط نقلیه از جمله آمبولانس، خودروهای فرماندهی امداد و نجات، خودروهای ویژه امداد و نجات به استثنای سواری، دارو، لوازم پزشکی، بیمارستانی، بالگرد و قایق امدادی، مواد غذایی، پوشاک، پتو، چادر، خانه‌های پیش ساخته یا سایر کالاهای امداد و نجات مورد نیاز که به منظور کمک به آسیب‌دیدگان از بلایای طبیعی یا حوادث غیرمترقبه یا سایر وظایف و مأموریت‌های تصریح شده در اساسنامه هلال احمر جمهوری اسلامی ایران که به نام هلال احمر جمهوری اسلامی ایران وارد می‌شود با تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی ****دارایی****.

****تبصره -**** تشریفات گمرکی و ترخیص کالاها و اقلام وارداتی و اهدائی به هنگام وقوع بحران‌ها و سوانح و حوادث غیرمترقبه ملی و منطقه‌ای در کمترین زمان ممکن به عمل می‌آید.

****ز -**** اشیاء باستانی مربوط به میراث فرهنگ و تمدن ایران، اعم از اینکه از قبل به خارج از کشور برده شده یا در خارج از کشور به دست آمده باشد با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ****دستی****.

****ژ -**** ورود اشیاء هنری و فرهنگی به منظور تشکیل بایگانی موزه‌ها و نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری، کتابخانه‌ها و مبادلات فرهنگی و هنری و تعمیر و مرمت آثار باستانی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی حسب مورد ****مورد****.

****س -**** اشیاء عتیقه مربوط به میراث فرهنگ و تمدن سایر کشورها که برای ایجاد یا تکمیل موزه‌های عمومی وارد کشور می‌شود با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ****دستی****.

****ش -**** کالاهای صادراتی که به هر علت عیناً بازگشت داده شود با رعایت مقررات ماده (65) این قانون ****قانون****.

بازرگانیِ اموزون

****تبصره - ** منظور از کلمه «عیناً» در این قانون آن است که روی کالای صادراتی بازگشت شده به کشور، در خارج عملی انجام و یا از آن استفاده نشده باشد.**

****ص - سوخت و روغن مصرفی وسائط نقلیه به میزان متعارف در ورود و خروج از کشور**.**

****ض - نمونه‌های تجاری بی‌بها که به تشخیص گمرک ذاتاً قیمتی نداشته و در عرف قابل خرید و فروش نباشد، با رعایت کنوانسیون مربوطه**.**

****تبصره - ** در مورد نمونه‌های دارای بها، صاحب کالا می‌تواند با حضور مأموران گمرک آن را غیرقابل فروش ساخته و ترخیص نماید.**

****ط - مدال‌ها، نشان‌ها و تندیس‌های اعطائی از طرف دولتها و مؤسسات خارجی بین‌المللی به طور رسمی به اتباع ایران**.**

****ظ - هواپیماهای باری و مسافری**.**

****ع - کاتالوگ (کتالوک)، دفترک (بروشور)، تقویم، لوحه‌های فشرده تبلیغاتی، کتابچه حاوی مشخصات فنی و تجاری کالا، اسناد مربوط به حمل کالا، نقشه‌های فنی فاقد جنبه تجاری**.**

غ - واردات ماشین‌آلات خط تولید به تشخیص وزارت صنایع و معادن توسط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز است .

تبصره 1 - کالاهای موضوع این ماده مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها به استثنای محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های شرعی و قانونی با رعایت مقررات فصل دوم از بخش نهم این قانون با عنوان «ممنوعیت‌ها» نمی‌شود .

بازرگانیِ اموززون

تبصره 2 - معافیت‌های موضوع بندهای (چ) تا (د) این ماده شامل وسایل نقلیه نیست .

ماده 120 - کالاهای موضوع بندهای (ب)، (ث)، (ذ)، (ر) و (ژ) ماده (119) این قانون و کالاهایی که به موجب قوانین خاص یا تصویب‌نامه‌های هیأت وزیران با معافیت از حقوق ورودی ترخیص می‌شوند، اگر قبل از انقضای ده سال از تاریخ ترخیص آن به شخص دیگری که حق استفاده از معافیت با همان شرایط را ندارد، به هر عنوان اعم از قطعی یا وکالتی واگذار شود، باید وجوه متعلق را با کسری مبلغی که به تناسب فرسودگی و استهلاک در نظر گرفته می‌شود، پرداخت کند .

مواردی که طبق مقررات مربوط برای واگذاری نحوه دیگری مقرر شده باشد، مستثنی است .
تبصره - واگذاری کالای موضوع این ماده قبل از پنج سال از تاریخ ترخیص مستلزم اخذ مجوزهای ورود است .

ماده 121 - حقوق ورودی قطعات و لوازم و موادی که برای مصرف در ساخت یا مونتاژ یا بسته‌بندی اشیاء یا مواد یا دستگاه‌ها وارد می‌شود، در مواردی که مشمول ردیفی از جدول تعرفه شود که مجموعاً مأخذ حقوق ورودی آن بیشتر از جمع مأخذ حقوق ورودی شیء یا ماده یا دستگاه آماده باشد، به تشخیص و نظارت وزارت صنعت، معدن و تجارت به مأخذ حقوق ورودی شیء یا ماده یا دستگاه آماده مربوط وصول می‌شود .

فصل دوم - ممنوعیت‌ها

مبحث اول - ممنوعیت‌ها در ورود قطعی

ماده 122 - ورود قطعی کالاهای مشروح زیر ممنوع است :

الف - کالاهای ممنوعه بر اساس شرع مقدس اسلام و به موجب قانون

ب - کالاهای ممنوع شده به موجب جدول تعرفه گمرکی یا تصویب‌نامه‌های متکی به قانون

پ - اسلحه از هر قبیل، باروت، چاشنی، فشنگ، گلوله و سایر مهمات جنگی، دینامیت و مواد محترقه و

منفجره مگر با اعلام و موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

ت - مواد مخدر و روانگردان از هر قبیل و پیش‌سازهای آنها مگر با موافقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی در هر مورد

بازرگانیِ اموزون

ث - دستگاه‌های فرستنده از هر نوع و قطعات متعلق به آنها مگر با موافقت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در هر مورد

ج - دستگاه مخصوص عکاسی و فیلمبرداری هوایی مگر با موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
چ - سامانه‌های استراق سمع، فرستنده‌ها و ضبط‌کننده‌های کوچک اعم از ریزدوربین‌ها و ریزمیکروفن‌ها با قابلیت جاسوسی و فرستنده‌های خاص و پوششی با سرعت بالا، انواع کالا یا سامانه‌هایی با قابلیت کنترل و شنود ارتباطات با سیم و بی‌سیم (مانیتورینگ) و سامانه‌های رمزکننده که در راستای اهداف جاسوسی کاربرد دارند مگر با موافقت وزارت اطلاعات در هر مورد

تبصره 1 - ورود کالاهای الکترونیکی و مخابراتی با کاربرد تجاری و مدل خاص که مورد سوءاستفاده جاسوسی قرار می‌گیرند و همچنین کالاها و مواد دارویی، غذایی، معدنی، سموم و مواد آلی که به عنوان کالای دومانظوره مورد سوءاستفاده بیوتورویسم قرار می‌گیرند، براساس اعلام وزارت اطلاعات حسب مورد ممنوع می‌گردد .
تبصره 2 - فهرست و مشخصات کالاهای موضوع این بند و تبصره (1) توسط وزارت اطلاعات تعیین و به گمرک ایران اعلام می‌گردد .

ح - حاملین صوت و تصویر ضبط شده خلاف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

خ - کتاب، روزنامه، مجله، تصویر، علامت و هر نوع نوشته مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

د - کالاهای دارای عبارت یا علامتی مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور روی خود آنها یا روی لفاف آنها و یا در اسناد مربوط به آنها

ذ - اسکناس‌های خارجی از جریان قانونی خارج شده، اسکناس، تمبر و برچسب (باندربول) تقلبی و بلیط بخت‌آزمایی (لاتاری)

ر - کالاهای دارای نشانی یا نام یا علامت یا مشخصات دیگری بر روی خود کالا یا روی لفاف آنها به منظور فراهم کردن موجبات اغفال خریدار و مصرف‌کننده نسبت به سازنده یا محل ساخت یا خواص یا مشخصات اصلی آن کالا

بازرگانیِ اموززون

تبصره - کالایی که با نظارت و تأیید گمرک موجبات اغفال در آنها محو گردد، از شمول بند فوق مستثنی است .

ز - کالاهای ممنوع‌الورود به موجب قوانین خاص

مبحث دوم - ممنوعیت‌ها در ورود موقت و عبور داخلی

غ- واردات ماشین‌آلات خط تولید به تشخیص وزارت صنایع و معادن توسط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز.

**تبصره 1 - ** کالاهای موضوع این ماده مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها به استثنای محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های شرعی و قانونی با رعایت مقررات فصل دوم از بخش نهم این قانون با عنوان «ممنوعیت‌ها» نمی‌شود.

مبحث دوم - ممنوعیت‌ها در ورود موقت و عبور داخلی

ماده 123 - در ورود موقت و عبور داخلی، محدودیت‌های زیر قابل اعمال است :

- الف - ورود موقت و عبور داخلی کالاهایی که به موجب قانون ممنوع گردیده است، امکان‌پذیر نیست .
- ب - ورود موقت و عبور داخلی کالاهای موضوع بندهای (پ) تا (ج) ماده (122) این قانون منوط به موافقت وزارتخانه‌های مربوطه است .
- پ - ورود موقت کالاهای موضوع بندهای (چ) و (ح) ماده (122) این قانون ممنوع است، ولی عبور داخلی این کالاها منوط به موافقت وزارتخانه‌های مربوطه است .
- ت - ورود موقت و عبور داخلی کالاهای مجاز مشروط، با موافقت گمرک ایران امکان‌پذیر است .

مبحث سوم - ممنوعیت‌ها در عبور خارجی

بازرگانیِ اموزون

ماده 124 - فهرست کالاهای ممنوعه برای عبور خارجی و عمل انتقال (ترانشیپمنت) توسط شورای امنیت کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد .

ماده 125 - دولت می‌تواند با صدور تصویب‌نامه، عبور خارجی، ورود موقت، عمل انتقال یا کرانبری (کابوتاژ) هر کالایی را به اقتضای مصالح اقتصادی یا امنیت عمومی یا بهداشتی منع یا مقید به شرایط کند .

مبحث چهارم - ممنوعیت‌ها در صادرات

ماده 126 - کالاهای زیر قابلیت صدور قطعی ندارند :

الف - کالاهای ممنوع‌الصدور بر اساس شرع مقدس اسلام و یا به موجب قانون

ب - اشیاء عتیقه یا میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

پ - اقلام دامی یا نباتی و گونه‌های جانوری برای حفظ ذخایر ژنتیک یا حفاظت محیط زیست طبق فهرست

اعلامی از سوی سازمان‌های مربوطه

ت - سایر کالاهای ممنوع‌الصدور به موجب قوانین خاص

ماده 127 - ورود و ترخیص کالاها تحت هر یک از رویه‌های گمرکی که بنا به ملاحظات بهداشتی، قرنطینه‌ای، ایمنی و زیست محیطی و نظایر آن بر اساس قانون مستلزم اعلام نظر سازمان‌های مربوطه باشد، موکول به اخذ گواهی از این سازمان‌ها است .

بخش دهم - کارگزار گمرکی

ماده 128 - کارگزار گمرکی در گمرک به شخصی اطلاق می‌شود که تشریفات گمرکی کالای متعلق به اشخاص دیگر را به وکالت از طرف آنان انجام دهد. حدود اختیارات وکیل باید به تفکیک در وکالت‌نامه رسمی که توسط موکل در فرم نمونه ارائه شده توسط گمرک ایران تنظیم می‌شود، مشخص گردد .

کارگزار گمرکی باید پروانه مخصوص از گمرک ایران تحصیل نماید که این پروانه برای ترخیص کالا از کلیه گمرک‌های کشور معتبر است .

بازرگانی اموزون

تبصره - شرایط و دستورالعمل انتخاب، نحوه فعالیت و سایر امور مرتبط با این ماده در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌شود .

ماده 129 - در مواردی که کارگزار گمرکی یا کارمند ترخیص مربوطه به هنگام انجام تشریفات گمرکی به عمد اظهارنامه‌ای خلاف واقع که متضمن زیان مالی دولت باشد تنظیم نماید، تخلف او به پیشنهاد گمرک ایران در کمیسیون رسیدگی به تخلفات که مرکب از اشخاص ذیل است، رسیدگی می‌شود :

الف - نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت

ب - نماینده اتحادیه کارگزاران گمرکی با معرفی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران (در صورت نبود اتحادیه، نماینده اتاق) و حسب مورد نماینده اتاق تعاون ایران در پرونده‌های مربوط به بخش تعاون

پ - نماینده گمرک ایران (سرپرست کمیسیون)

این کمیسیون با دعوت از کارگزار گمرکی مربوطه به موضوع رسیدگی می‌کند و در صورت اثبات عمدی بودن تخلف، پروانه کارگزار گمرکی یا کارت وی را متناسب با میزان و تعداد تخلف، تعلیق یا به طور دائم باطل و مراتب را به طور کتبی به وی و گمرک‌ها اعلام می‌نماید. چنانچه کارگزار گمرکی یا کارمند ترخیص در ارتکاب عمل قاچاق گمرکی دخالت داشته باشد، علاوه بر اجرای مقررات بالا، مشمول مجازات مقرر در قوانین قاچاق می‌شود. اگر عمل خلاف وی مستلزم مجازات‌های دیگر باشد، وفق مقررات مربوطه عمل می‌گردد .

کمیسیون و دبیرخانه آن در گمرک ایران تشکیل می‌شود.

###تبصره‌ها و مواد مربوط به کارگزاران گمرکی و اقدامات پس از ترخیص

#####تبصره‌ها و مواد مربوط به کارگزاران گمرکی:

****تبصره 1:**** تعلیق یا ابطال پروانه مانع انجام تشریفات گمرکی اظهارنامه‌هایی که قبل از آن تسلیم شده، نیست.

بازرگانی اموززون

****تبصره 2:**** هرگاه کارگزار گمرکی متخلف، از اشخاص حقوقی باشد، مقررات این ماده هم شامل شخص حقوقی مزبور و هم شامل کسانی که در آن شخصیت حقوقی حق امضا دارند و اظهارنامه خلاف را امضا کرده‌اند و یا در آن اقدام خلاف مداخله داشته‌اند، می‌شود. و هرگاه کارگزار گمرکی مزبور از اشخاص حقیقی باشد، در مدت ممنوعیت نمی‌تواند به عنوان شخصی که دارای امضا در یک شخصیت حقوقی کارگزار گمرکی است در امور کارگزار گمرکی گمرک فعالیت نماید.

****ماده 130:**** شرکت‌های حمل و نقل که به موجب سند حمل و در اجرای تعهدات خود وظایف ترخیص و تحویل کالا در مقصد به صاحب آن را نیز برعهده دارند، برای انجام تشریفات ترخیص باید دارای پروانه کارگزار گمرکی باشند و در این موارد سند حمل به منزله وکالت‌نامه تلقی می‌گردد، مشروط بر اینکه در اساسنامه شرکت به صراحت امکان این فعالیت منظور شده باشد.

****تبصره:**** انجام تشریفات گمرکی کالای عبور داخلی به صورت حمل یکسره، عبور خارجی و انتقالی توسط شرکت‌های حمل و نقل مربوطه نیاز به کارت کارگزار گمرکی ندارد. در اینگونه موارد بارنامه به منزله وکالت‌نامه تلقی می‌گردد.

****ماده 131:**** شرکت‌های حمل سریع (اکسپرس کریر) که مسئولیت حمل و تحویل کالا را برعهده دارند، می‌توانند فقط با ارائه بارنامه و فاکتور به گمرک اظهار و کالا را با رعایت سایر مقررات، ترخیص و تحویل صاحبان آن نمایند.

****تبصره:**** فهرست و میزان کالاهای قابل ترخیص و نحوه و ضوابط فعالیت و مسئولیت‌های شرکت‌های مذکور در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌گردد.

****ماده 132:**** کارگزار گمرکی، شرکت‌های حمل و نقل و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مسئول اعم از کارمندان و نمایندگان معرفی شده خود به گمرک می‌باشند.

فصل اول - کلیات

بازرگانی اموززون

**** ماده 133:** گمرک‌ها موظفند کلیه پته‌ها، اظهارنامه‌ها و سایر اسناد گمرکی مربوط به ترخیص کالا را پس از امضای پته یا پروانه، حداقل یک‌بار از نظر اجرای صحیح مقررات و اینکه وجوه گمرکی متعلق به طور صحیح و کامل طبق مقررات وصول شده است، قبل از شمول مرور زمان، مورد بازبینی قرار دهند.

**** ماده 134:** گمرک ایران می‌تواند هر تعداد از اظهارنامه‌های گمرک‌ها را که ضروری تشخیص دهد در مهلت قانونی بازبینی مجدد نماید .
**** تبصره:** گمرک‌ها موظفند بر اساس درخواست گمرک ایران قبل از انقضای شش ماه مهلت قانونی، اظهارنامه‌ها و اوراق مورد نظر را برای بازبینی مجدد ارسال نمایند.

**** ماده 135:** هرگاه بعد از ترخیص کالا از گمرک معلوم گردد وجوهی که وصول آن برعهده گمرک است بیشتر یا کمتر از آنچه مقرر بوده دریافت گردیده یا اساساً دریافت نشده و یا اشتباهی دریافت گردیده است، گمرک و صاحب کالا می‌توانند ظرف شش ماه از تاریخ امضای پروانه یا پته گمرکی کالا، کسری دریافتی و یا اضافه پرداختی را از یکدیگر مطالبه و دریافت کنند. رد اضافه پرداختی‌ها از محل درآمد جاری به عمل می‌آید .
**** تبصره 1:** کسری دریافتی کمتر از یک میلیون (1.000.000) ریال در مورد هر اظهارنامه قابل مطالبه نیست .

**** تبصره 2:** چنانچه طبق قوانین خاص برای مطالبه وجوهی که وصول آن برعهده گمرک است، مهلت مرور زمان قانونی دیگری تعیین شود، مورد مشمول مهلت‌های مربوطه می‌گردد .
**** تبصره 3:** چنانچه پس از ترخیص کالا ظرف شش ماه از تاریخ امضای پروانه یا پته گمرکی، حکم معافیت به گمرک تسلیم شود با رعایت مقررات، مبلغ پرداختی مربوطه قابل استرداد است.

**** ماده 136:** طرف گمرک برای مطالبه کسری دریافتی و یا استرداد اضافه پرداختی، شخصی است که پروانه یا پته گمرکی به نام او به عنوان صاحب کالا صادر شده است.

بازرگانیِ اموزون

فصل دوم - کسری دریافتی

**** ماده 137:** گمرک مکلف است مابه‌التفاوت و یا تمام وجوه کسری دریافتی را طی مطالبه‌نامه کتبی به صاحب کالا و در صورت عدم دسترسی، به وکیل یا نماینده صاحب کالا به نشانی مندرج در اظهارنامه ابلاغ و آن را از صاحب کالا مطالبه و دریافت نماید. ابلاغ مطالبه‌نامه به وکیل یا نماینده صاحب کالا، ولو اینکه مورد وکالت یا نمایندگی محدود به ترخیص کالا باشد، قاطع مرور زمان شش‌ماهه است .

**** تبصره 1:** روز امضای پروانه یا پته و روز ابلاغ کسری دریافتی جزو مهلت شش‌ماهه محسوب نمی‌شود.

ادامه مقررات گمرکی

فصل سوم - اضافه پرداختی

**** ماده 141:** درخواست‌های رد اضافه پرداختی که بعد از خروج کالا از گمرک ارائه می‌شود، تنها زمانی ترتیب اثر داده می‌شود که دارای شرایط زیر باشد:

**** الف-** هر درخواست رد اضافه پرداختی باید فقط مربوط به یک پروانه یا پته گمرکی باشد و مبلغ و علت تقاضای استرداد در آن قید شود.

**** ب-** ارائه اصل پروانه یا پته گمرکی برای رد اضافه پرداختی الزامی است، مگر اینکه ثابت شود اصل سند از بین رفته است که در چنین موردی، متقاضی باید تعهدی بسپارد که در صورت کشف خلاف از عهده مسئولیت آن برآید.

**** پ-** ملاک تشخیص تاریخ تسلیم درخواست رد اضافه پرداختی، تاریخ ثبت آن در گمرک محل ترخیص یا گمرک ایران است.

**** ت-** روز صدور پروانه و روز ثبت تقاضای رد اضافه پرداختی در گمرک جزو مهلت شش‌ماهه محسوب نمی‌شود.

بازرگانی اموززون

**** ماده 142:** مبلغ اضافه پرداختی باید به صاحب کالا یا وکیل قانونی او که حق دریافت وجه را دارد از زمان قطعیت، ظرف یک ماه مسترد شود. در صورت تأخیر پرداخت، گمرک از محل جریمه وصولی ماده (140) به ازای هر ماه نیم درصد (0.5%) مبلغ اضافه پرداختی را به عنوان جریمه به صاحب کالا پرداخت می‌نماید .
****تبصره:** گمرک موظف است پس از رد اضافه پرداختی، مراتب را با ذکر مبلغ در متن اصل پروانه یا پته گمرکی و اظهارنامه درج نماید، مگر اینکه ثابت شود اصل سند از بین رفته که در چنین موردی، متقاضی باید با ارائه تعهدنامه رسمی در صورت کشف خلاف، تمام مسئولیت‌های آن را برعهده گیرد.

فصل چهارم - حسابرسی بعد از ترخیص

**** ماده 143:** گمرک ایران مکلف است به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات گمرکی ظرف سه سال از تاریخ صدور سندی که به موجب آن کالا از گمرک ترخیص شده، در صورت کشف اسناد خلاف واقع که مشمول قاچاق نشود، درباره ترخیص کالایی که متضمن زیان مالی دولت است و یا امتیازات غیرموجه برای صاحب کالا ایجاد نموده است، به تأیید و تشخیص گمرک ایران جریمه‌ای از سی درصد (30%) تا سه برابر ارزش کالای موضوع سند مذکور تعیین و دریافت نماید. دریافت این جریمه مانع از تعقیب طبق مواد مربوط به قانون مجازات اسلامی نمی‌باشد .

****تبصره 1:** در مورد وجوهی که من غیرحق با ثقلب و تزویر مسترد می‌گردد، علاوه بر وصول اصل مبلغ استرداد، جریمه‌ای معادل صد درصد (100%) آن نیز دریافت می‌شود .

****تبصره 2:** صاحبان کالا، شرکت‌های حمل و نقل و کارگزاران گمرکی و سایر اشخاص ذی‌ربط مکلفند حسب مورد اسناد و مدارک موجود مربوط به درخواست گمرک در ارتباط با موضوع مورد رسیدگی را ارائه نمایند.

این مواد به‌طور کلی به تعیین مقررات و شرایط برای عملیات گمرکی، رسیدگی به کسری‌ها و اضافه پرداختی‌ها، و نحوه برخورد با موارد نقض و سوءاستفاده‌های گمرکی پرداخته و تضمین می‌کند که تمامی فرآیندها به‌درستی و بر اساس قانون انجام شود.

بخش دوازدهم - مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی

بازرگانی اموزون

**** ماده 144 ****

مرجع رسیدگی به اختلافات گمرکی در تشخیص تعرفه، ارزش کالا، جریمه‌ها به غیر از موارد قاچاق گمرکی، قوه قهریه (فورس ماژور) و مقررات گمرکی، کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی است. این کمیسیون شامل اشخاص زیر می‌باشد:

**** الف: **** چهار نفر عضو اصلی از کارکنان گمرک ایران

**** ب: **** دو نفر عضو اصلی از کارکنان وزارت صنعت، معدن و تجارت

**** پ: **** یک نفر عضو اصلی از کارکنان وزارت امور اقتصادی و دارایی

**** ت: **** یک نفر عضو اصلی به عنوان نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

**** ث: **** یک نفر عضو اصلی به عنوان نماینده اتاق تعاون

**** تبصره 1: **** اعضای کمیسیون، از میان افراد مطلع به امور گمرکی توسط دستگاه‌های مذکور انتخاب می‌شوند.

**** تبصره 2: **** اعضای کمیسیون هم‌تراز مدیرکل تلقی می‌شوند و باید حداقل دارای پانزده سال سابقه کاری مرتبط باشند و توسط رئیس گمرک ایران، وزیرای مربوطه و رؤسای اتاق‌های مذکور انتخاب شوند.

**** تبصره 3: **** به همراه هر یک از اعضای اصلی، یک نفر نیز به عنوان عضو علی‌البدل معرفی می‌شود.

**** تبصره 4: **** رأی کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی لازم‌الاجراء است مگر در مواردی که مبلغ مابه‌التفاوت بین نظر گمرک و مورد قبول مؤدی یا ارزش گمرکی کالایی که اختلاف در خصوص شرایط ورود و صدور آن است، بیش از پنجاه میلیون (50.000.000) ریال باشد که در این صورت مؤدی می‌تواند ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی، تقاضای ارجاع امر به کمیسیون تجدیدنظر را بنماید.

بازرگانی اموزون

****تبصره 5:**** اختلافات اشخاص با گمرک‌ها به درخواست مؤدی ابتدا در واحدهای ستادی گمرک ایران مورد اظهارنظر قرار می‌گیرد و در صورتی که مؤدی به اعتراض خود باقی باشد، پرونده از طرف رئیس کل گمرک ایران و یا شخصی که به حکم وی به طور کتبی تعیین می‌گردد به کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی احاله می‌شود. برای طرح اختلاف در کمیسیون مذکور، صاحب کالا باید معادل نیم درصد (0.5%) مبلغ مورد اختلاف را به عنوان حق رسیدگی به صورت سپرده پرداخت نماید.

در صورتی که رأی صادره به وسیله کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی در تأیید نظریه گمرک باشد، مبلغ مذکور به درآمد قطعی منظور می‌گردد. اما در صورتی که رأی به نفع صاحب کالا باشد یا اینکه با درخواست صاحب کالا، اختلاف به کمیسیون تجدیدنظر احاله شود و رأی کمیسیون فوق به نفع صاحب کالا باشد، مبلغ سپرده مسترد می‌گردد.

اختلافات مربوط به قاچاق گمرکی در مراجع صالحه رسیدگی می‌شود.

****تبصره 6:**** کمیسیون در مورد استعلام تعرفه و اظهارنظر در مورد طرح‌ها و گزارش‌هایی که از طرف رئیس کل گمرک ارجاع می‌شود نظر مشورتی می‌دهد. در مواردی که در اجرای ماده (43) این قانون تعیین تعرفه شود برای گمرک لازم‌الاجراء است.

****تبصره 7:**** در مواردی که در حین رسیدگی به پرونده‌ها، کمیسیون با مواردی غیر از موضوع اختلاف مواجه گردد، مراتب به رئیس کل گمرک ایران منعکس می‌شود.

****تبصره 8:**** جلسات کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی حداقل با حضور شش نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی اکثریت کل اعضا (حداقل پنج نفر) معتبر است.

****تبصره 9:**** دلایل، توجیهات و مستندات رأی باید در متن آن تصریح گردیده و نظرات اقلیت در آن ذکر گردد.

بازرگانیِ اموزون

**** ماده 145 ****

از بین اعضای اصلی کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی، یک نفر رئیس و یک نفر نایب رئیس در اولین جلسه کمیسیون با رأی مخفی انتخاب و با حکم رئیس کل گمرک منصوب می‌شوند.

**** ماده 146 ****

کمیسیون تجدیدنظر اختلافات گمرکی مرکب از اشخاص زیر است:

**** الف: **** یک نفر از کارکنان وزارت امور اقتصادی و دارایی به انتخاب وزیر (رئیس)

**** ب: **** یک نفر از معاونین گمرک ایران به انتخاب رئیس کل گمرک ایران (نایب رئیس)

**** پ: **** یک نفر از کارکنان وزارت صنعت، معدن و تجارت به انتخاب وزیر

**** ت: **** یک نفر از قضات به انتخاب رئیس قوه قضائیه

**** ث: **** یک نفر از اعضای هیئت رئیسه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با معرفی رئیس اتاق یا یک

نفر از اعضای هیئت رئیسه اتاق تعاون به انتخاب رئیس اتاق در مورد پرونده تعاونی‌ها

**** تبصره 1: **** به همراه هر یک از اعضای اصلی، یک نفر نیز به عنوان علی‌البدل معرفی می‌شود. اعضای

کمیسیون باید حداقل دارای بیست سال سابقه کاری مرتبط باشند.

###بخش دوازدهم - مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی (ادامه)

**** تبصره 2 ****

برای طرح اختلاف در کمیسیون تجدیدنظر، صاحب کالا باید معادل یک درصد (1%) مبلغ مورد اختلاف را به

عنوان حق رسیدگی به صورت سپرده پرداخت نماید. در صورتی که رأی صادره به وسیله کمیسیون مذکور در

تأیید نظریه گمرک باشد، مبلغ مذکور به درآمد قطعی منظور می‌شود. اما اگر رأی کمیسیون به نفع صاحب

کالا باشد، مبلغ سپرده مسترد می‌گردد.

بازرگانیِ اموزون

**** تبصره 3 ****

کسانی که به عنوان عضو کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی در مورد پرونده‌ها رأی داده‌اند، حق شرکت در کمیسیون تجدیدنظر و رأی دادن درباره همان پرونده را ندارند.

**** تبصره 4 ****

آراء صادره به وسیله کمیسیون تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجراء است و فقط تا مدت سی روز از تاریخ ابلاغ رأی از نظر شکلی قابل شکایت در دیوان عدالت اداری می‌باشد.

**** ماده 147 ****

اعضای کمیسیون‌ها به موجب احکام رسمی اداری برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و به جز در صورت بازنشستگی، استعفاء، حجر، محکومیت اداری یا کیفری، انتقال به سازمان‌های دیگر و غیبت غیرموجه بیش از سه جلسه متوالی، در مدت مذکور قابل تغییر نمی‌باشند.

**** تبصره ****

عضویت در کمیسیون‌ها فقط برای یک دوره دوساله دیگر قابل تمدید است.

**** ماده 148 ****

در مواردی که تعداد پرونده‌های ارجاعی به کمیسیون ایجاب نماید، رئیس کل گمرک ایران می‌تواند از وزرای و مراجع مذکور در مواد (144) و (146) تقاضا نماید که اعضای بیشتری را برای تشکیل کمیسیون‌های جدید رسیدگی به اختلافات گمرکی و تجدیدنظر برای مدت معین معرفی نمایند. در این صورت سایر دستگاه‌ها نیز مکلفند نسبت به معرفی اعضای مورد درخواست با رعایت شرایط مقرر در این قانون اقدام نمایند.

**** ماده 149 ****

بازرگانی اموززون

آراء کمیسیون‌ها در مورد پرونده‌های مشابه قابل تعمیم نیست ولی واحدهای ستادی گمرک ایران می‌توانند به آخرین آراء قطعی کمیسیون‌ها که آراء کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی و تجدیدنظر منطبق بر هم باشد، در موارد مشابه و وحدت موضوع، مشروط بر اینکه اینگونه آراء مورد پذیرش صاحب کالا نیز قرار گیرد، استناد نمایند.

###بخش سیزدهم - سایر مقررات

**** ماده 150 ****

هرگاه ضمن موافقت‌نامه‌های بازرگانی دولت با سایر کشورها برای کالای معینی حقوق ورودی به مأخذی غیر از آنچه که در جدول تعرفه مقرر است معین شود، مادامی که موافقت‌نامه‌های مزبور به قوت خود باقی است، حقوق ورودی آن کالا مطابق مأخذ تعیین شده در موافقت‌نامه‌ها و با رعایت شرایط مقرر در آنها دریافت می‌گردد، مگر اینکه در جدول تعرفه، حقوق ورودی کمتری به آن تعلق گیرد یا بخشوده شود.

**** ماده 151 ****

ترجیح‌های تعرفه‌ای یا تجاری در خصوص محصولات با مبدأ کشور ذینفع طرف قرارداد وقتی اعمال می‌شود که کالا به طور مستقیم از آن کشور حمل شود.

**** تبصره ****

منظور از حمل مستقیم عبارت است از:

**** الف- **** محصولاتی که بدون عبور از سرزمین کشور دیگر حمل شود.

**** ب- **** محصولاتی که از کشورهای دیگر عبور خارجی شود، مشروط بر اینکه این عبور خارجی به دلایلی از قبیل شرایط جغرافیایی یا سایر الزامات حمل و نقل قابل توجیه باشد و کالا زیر نظر کشورهای عبوری و بدون انجام هیچ‌گونه عملیات عبور نماید.

بازرگانیِ اموززون

**** ماده 152 ****

در تمام موارد مربوط به این قانون، اقامتگاه صاحب کالا یا نماینده قانونی او همان است که در اظهارنامه گمرکی یا تقاضانامه قید شده است. در صورتی که تغییری در محل اقامت داده شود، باید فوری محل جدید را با مشخصات کامل اطلاع دهد و تا زمانی که به این ترتیب اطلاع نداده‌اند، کلیه اختاریه‌ها و دعوت‌نامه‌ها و احکام کمیسیون‌ها و اجرائیه‌های مربوطه به همان محل تعیین شده در اظهارنامه یا برگ تقاضا ابلاغ می‌شود. در صورتی که آدرس ارائه شده غیرواقعی باشد و مؤدی در آن محل شناسایی نشود، گزارش کتبی مأمور ابلاغ در ذیل ابلاغیه به منزله ابلاغ قانونی تلقی می‌گردد.

**** تبصره ****

سایر تشریفات ابلاغ مندرج در این ماده تابع مقررات ابلاغ قانونی آیین دادرسی مدنی است.

**** ماده 153 ****

صدور المثنی، رونویس یا تصویر گواهی شده از اسناد وصول و ترخیص به طور مطلق ممنوع است، لیکن صاحب سند می‌تواند از گمرک درخواست کند، گواهی‌نامه حاکی از مدلول سند به او تسلیم شود.

**** ماده 154 ****

مراجع تحویل‌گیرنده دولتی کالا می‌توانند امور تحویل و تحول کالا از قبیل باربری و انبارداری و یا اماکن غیرگمرکی خود را با رعایت مقررات این قانون برای ایجاد انبارهای اختصاصی یا سردخانه‌های عمومی به بخش غیر دولتی مطابق فهرست تأیید صلاحیت‌شده از سوی گمرک ایران واگذار نمایند. تحویل‌گیرنده مکلف است بر اساس وظایف و مسئولیت‌های مذکور در این قانون عمل نماید. محول نمودن وظایف انبارداری و واگذاری اماکن برای نگهداری کالای گمرک نشده، موکول به هماهنگی قبلی با گمرک ایران است.

###بخش‌های مختلف قانون گمرکی ایران

**** ماده 155 ****

بازرگانیِ اموززون

در صورتی که دولت جمهوری اسلامی ایران طبق قانون به عضویت در کنوانسیون‌ها و قراردادهای بین‌المللی مربوط به گمرک درآمده و این عضویت لازم‌الاجرا شناخته شده باشد، روش‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی این قراردادها از طرف گمرک ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

**** ماده 156 ****

جرایم و سایر حد نصاب‌های ریالی تعیین‌شده در این قانون هر سه سال یک‌بار بر اساس شاخص قیمت‌ها که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تغییر می‌یابد.

**** ماده 157 ****

اشخاصی که کالایی اعم از داخلی یا خارجی را از آب‌های سرزمینی مرزی گرفته یا به خارج می‌برند، باید آن را به نزدیک‌ترین گمرک تحویل دهند. گمرک موظف است فوراً صورت‌مجلس حاکی از مشخصات و خصوصیات کالا را تنظیم و به امضاء گیرنده برساند. پس از ثبت در دفتر انبار و صدور قبض انبار، گمرک باید موضوع را در یک روزنامه کثیرالتنشر اعلام و تصریح نماید که اگر کسی خود را مالک کالا می‌داند، می‌تواند از تاریخ انتشار آگهی تا مدت یک سال با ارائه اسناد به گمرک برای پرداخت حقوق ورودی کالا و ترخیص آن مراجعه کند. اگر تا پایان مدت مزبور کسی به گمرک مراجعه ننماید، کالا به عنوان مجهول‌المالک تلقی شده و پس از فروش توسط نهاد مأذون از سوی ولی فقیه، هزینه‌های مربوط به فروش قابل پرداخت است.

**** تبصره 1 ****

در مورد شناورهای غرق‌شده یا صدمه‌دیده و بقایای آنها که توسط سازمان بنادر و دریانوردی، نقل و انتقال می‌یابند، با رعایت ماده (37) قانون دریایی ایران مصوب 29/6/1343 اقدام می‌شود.

**** تبصره 2 ****

بازرگانیِ اموزون

کالاهای سریع‌الفساد و کالاهایی که نگهداری آنها ایجاد هزینه اضافی یا خطر می‌نماید، طبق مقررات مربوطه به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از فروش تا تعیین تکلیف نهایی به عنوان سپرده نگهداری می‌شود.

**** ماده 158 ****

به استثناء موارد مصرحه در این قانون، نحوه ورود و صدور کالا، تحویل و تحول، نگهداری، محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی، حسب مورد تابع قوانین مربوطه است.

**** ماده 159 ****

مبادله کالا در تجارت مرزی از قبیل مرزنشینی، پیل‌وری، بازارچه‌های مرزی با رعایت قوانین مربوطه، از نظر کنترل‌ها و تشریفات گمرکی تابع مقررات این قانون است.

**** ماده 160 ****

دو درصد (2%) از حقوق ورودی در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام گمرک جمهوری اسلامی ایران واریز می‌شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد، در اختیار سازمان مزبور قرار می‌گیرد. گمرک جمهوری اسلامی ایران هفتاد درصد (70%) اعتبار موضوع این ماده را برای تجهیز گمرکات و ابنیه و ساختمان‌های گمرک و خانه‌های سازمانی با اولویت گمرکات مرزی هزینه می‌نماید و عملکرد این ماده را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گزارش می‌دهد.

**** تبصره 1 ****

بودجه گمرک جمهوری اسلامی ایران، اعم از هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات موضوع این ماده به صورت متمرکز در ردیف جداگانه‌ای در لویح بودجه سنواتی منظور می‌شود.

**** تبصره 2 ****

بازرگانیِ اموززون

مصرف سی درصد (30%) اعتبار موضوع این ماده از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی است و تابع «قانون نحوه هزینه کردن اعتبارات که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب 6/11/1364» می‌باشد.

**** تبصره 3 ****

هزینه کرد اعتبارات موضوع این ماده در چهارچوب قوانین مربوطه به موجب دستورالعملی است که توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌گردد.

**** ماده 161 ****

گمرک موظف است بیست درصد (20%) از منابع موضوع ماده (160) این قانون را به منظور تشویق، ترغیب، پاداش و هزینه‌های رفاهی و درمانی و کمک هزینه مسکن کارکنان گمرک و کارکنان سایر دستگاه‌های اجرایی که در مکان‌های تحت مدیریت و نظارت گمرک خدمت ارائه می‌دهند، متناسب با نقش آنها پرداخت نماید. پرداخت پاداش برای کارکنان مستقر در گمرکات مرزی زمینی و دریایی، گمرک فرودگاه‌ها و ستادهای گمرک در مراکز استان‌ها به ترتیب با ضریب 3، 2 و 5/1 است.

**** ماده 162 ****

گمرک موظف است ده درصد (10%) از منابع موضوع ماده (160) این قانون را به منظور آموزش، پژوهش و بالابردن سطح آگاهی، مهارت و معلومات کارکنان گمرک و سایر اموری که موجب افزایش بهره‌وری کارکنان گمرک و وصول حقوق دولت می‌شود، هزینه نماید.

**** ماده 163 ****

به منظور پیش‌آگاهی، پیشگیری، آمادگی مقابله و امدادسانی در حوادث و سوانح، معادل نیم درصد (5/0%) از کل حقوق گمرکی و سود بازرگانی که به کالاهای وارد شده به کشور تعلق می‌گیرد، از واردکنندگان اخذ و به

بازرگانیِ اموزون

خزانه‌داری کل کشور واریز و معادل آن در بودجه سالانه به حساب جمعیت هلال احمر منظور می‌شود تا در راستای مأموریت‌های قانونی هزینه گردد.

**** ماده 164 ****

آیین‌نامه اجرائی موارد تصریح‌نشده در این قانون ظرف شش ماه پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

**** ماده 165 ****

از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون، قوانین و مقررات زیر لغو می‌گردد:

**** الف: **** قانون امور گمرکی مصوب 30/3/1350 و اصلاحات و الحاقات بعدی آن

**** ب: **** آیین‌نامه اجرائی قانون امور گمرکی مصوب 20/1/1351 و اصلاحات و الحاقات بعدی آن

**** پ: **** لایحه قانونی راجع به محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرانی و خارجی مصوب 28/3/1359

**** ت: **** بندهای (1)، (2) و (3) ماده (2) و مواد (12)، (14) و (17) قانون مقررات صادرات و واردات مصوب 4/7/1372

**** ث: **** ماده واحده قانون یکسان‌سازی تشریفات ورود و خروج کالا و خدمات از کشور مصوب 17/12/1382

**** ج: **** ماده (41) قانون مالیات بر ارزش افزوده به استثنای تبصره‌های (1) و (3) آن مصوب 17/2/1387

**** ج: **** ماده (4) قانون گذرنامه مصوب 10/12/1351

قانون فوق مشتمل بر یکصد و شصت و پنج ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و دوم آبان ماه یک‌هزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ 2/9/1390 به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی